

DEN HAAG VOOR IEDEREEN
CONCEPTVERKIEZINGSPROGRAMMA
VAN DE HAAGSE PVDA

19 september 2017

Colofon

Dit verkiezingsprogramma is tot stand gekomen dankzij de inbreng van PvdA-leden, onze werkgroepen, fractieleden, wethouder en (ervarings)deskundigen in de stad Den Haag

De redactie was in handen van Johan Sterrenburg, Mikal Tsegai, Kirsten van den Hul, Kai Yin Or en Abderrazak Afkyr.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
#1 Den Haag	6
Armoede	
Armoede Den Haag uit	9
Schulden te lijf!	11
Niemand slaapt op straat	13
Werk	
Iedereen kan op een baan	15
Goed, vast werk voor een eerlijk loon	17
Wonen	
Recht op een betaalbare woning	20
Recht op een fatsoenlijke woning	22
Zorg	
Elke wijk gezond	24
Goede zorg en ondersteuning	26
De beste zorg voor Haagse jeugd	28
Duurzaamheid	
Duurzaamheid voor iedereen	30
Den Haag duurzaam	32
Duurzame mobiliteit	34
Onderwijs	
Ieder kind gelijke kansen	36
Het begint bij taal	38
Den Haag: stad voor alle studenten	39
Prettige leefomgeving	
Elke straat op orde	41
Veiligheid	
Veilig op straat	43
Veilig achter de voordeur	45
Cultuur	
Cultuur voor iedereen	47
Sport	
Heel Den Haag sport	49
Bestuur	
Gewoon goed bestuur	51
Financiën	
Financieel sterk, solide en sociaal	54
Leeswijzers	56

1 **VOORWOORD**

2 **Aan alle inwoners van Den Haag,**

3 We hebben er met z'n allen iets moois van gemaakt, van die stad van ons. Wijken
4 om goed te wonen, bedrijven en organisaties met fatsoenlijk werk, clubs waar je
5 je thuis voelt, goede scholen en menselijke zorg. Den Haag is een stad om trots
6 op te zijn. In 2016 wonnen de ADO dames de bekerfinale. In Den Haag vestigde
7 zich de eerste vegetarische snackbar en hebben we vier (!) toko's in de top-tien
8 van Nederland. In Den Haag zetelt de Nederlandse democratie, worden
9 oorlogsmisdadigers vervolgd én wordt het beste bier van Nederland gebrouwen.
10 Welke andere stad in Nederland heeft zoveel moois te bieden?

11
12 Al deze mooie kanten van de stad vormen echter niet het hele verhaal. Steeds
13 meer mensen hebben een ongemakkelijk gevoel bij onze mooie stad. Sommigen
14 worden er zelfs boos of moedeloos van. Zij zien dat verschillen in Den Haag te
15 groot zijn. Verschillen die je bijvoorbeeld fietsend door Duindorp en
16 Benoordenhout opvallen. Het verschil in hoeveelheid groen. Het verschil in de
17 kans dat de buurt onder water loopt. Het verschil in gevoel van veiligheid
18 waarmee ouders hun kinderen op straat kunnen laten spelen. Verschillen die je als
19 je goed luistert ook in Moerwijk, Bouwlust en de Vogelwijk kan horen.

20
21 Het gemak waarmee sommigen in een handomdraai een probleem opgelost
22 krijgen door de gemeente, terwijl het anderen het niet eens lukt om behoorlijke
23 zorg te krijgen, omdat de formulieren te ingewikkeld zijn en zij van het kastje naar
24 de muur gestuurd worden.

25
26 Sommige inwoners van Den Haag ervaren die verschillen elke dag, bijvoorbeeld
27 als je met je gekleurde vriend een kroeg in wilt en geweigerd wordt. Als je
28 gearmd met je vriendin door je eigen stad loopt en na gesist wordt. Verschillen
29 met grote consequenties. Een kind van laagopgeleide ouders heeft minder kans
30 op een hetzelfde schooladvies dan een kind van hoogopgeleide ouders met
31 dezelfde cito-score. De levensverwachting van bewoners van de met fijnstof
32 vervuilde Vaillantlaan is 7 jaar lager dan die van mensen die aan de Parkweg
33 wonen.

34
35 De inwoners van Den Haag leggen zich gelukkig niet neer bij dit soort verschillen.
36 Kroegeigenaren worden steeds vaker aangesproken op discriminatie.
37 Milieuverenigingen spannen rechtszaken aan om ervoor te zorgen dat de meest
38 vervuilde straten een betere luchtkwaliteit krijgen. Jongerenwerkers motiveren
39 jongeren om niet rond te hangen op pleinen en plantsoenen, maar stages te
40 vinden en te laten zien wat ze waard zijn.

41
42 De Haagse PvdA heeft er met vele anderen voor gezorgd dat veel inwoners van
43 Den Haag zichzelf uit de schulden hebben kunnen helpen. Veel van onze nieuwe
44 stadsgenoten spreken nu Nederlands, zodat ze kunnen meedoen en burens elkaar
45 kunnen verstaan. Duizenden mensen die jarenlang thuis zaten, hebben weer een

1 baan. Veel pleinen en buurten zijn verbeterd, zodat meer kinderen een veilige
2 plek hebben om te spelen, maar de stad is nog lang niet af.

3

4 In dit verkiezingsprogramma doen we voorstellen waarmee we samen de stad nog
5 mooier maken voor iedereen en we de verschillen verkleinen. Dat doen we niet
6 alleen, maar met z'n allen. Met iedereen die ook een halt wil toeroepen aan
7 schimmelwoningen en onbegrijpelijke zorgformulieren. Met iedereen die vindt
8 dat de gemeente een even grote verantwoordelijkheid heeft voor het
9 Westbroekpark als voor de Zuiderparkbuurt. Met iedereen die de verschillen te lijf
10 wil, door het leven voor iedereen beter te maken. Samen zijn we de stad, samen
11 zijn we #1DenHaag!

12

13 Doe jij mee?

14

15 Namens de Haagse PvdA

16

17

18

19

20 **Martijn Balster**

21 *Lijsttrekker PvdA Den Haag*

Paulien van der Hoeven

Voorzitter PvdA Den Haag

1 #1DENHAAG

2 Den Haag is een kleurrijke en diverse stad met een internationale uitstraling. Ruim
3 de helft van alle inwoners is van niet-Nederlandse herkomst. De stad groeit en de
4 diversiteit van de stad brengt veel kansen, maar ook uitdagingen. De Haagse
5 PvdA gaat voor één Haagse samenleving waar iedereen zich - ongeacht afkomst,
6 geslacht, leeftijd, uiterlijk, geloofsovertuiging, eventuele beperking en seksuele
7 geaardheid - veilig en thuis voelt, meedoet en zijn talenten benut. De stad is van
8 iedereen en de stad heeft alle talenten nodig.

9
10 Als we een inclusieve samenleving willen zijn, moeten we discriminatie structureel
11 tegengaan. Het is van belang om het onderlinge vertrouwen en de
12 verdraagzaamheid van inwoners van Den Haag te vergroten. Door
13 overeenkomsten te benadrukken en diversiteit als een verrijking te zien. Door
14 mensen op een ongedwongen manier kennis te laten maken met hun
15 stadsgenoten die in een andere wijk wonen met een andere achtergrond - qua
16 onderwijsniveau, sociaaleconomisch, religie, geaardheid - kunnen veel
17 wederzijdse angsten worden weggenomen.

18 19 **Onze plannen**

20 21 *1. Etnisch profileren pakken we hard aan*

22 Door middel van bijvoorbeeld bodycams die altijd aanstaan en digitale
23 stopformulieren, maar ook door een meer divers politiekorps dat een goede
24 afspiegeling vormt van onze stad qua afkomst, seksuele geaardheid en geslacht.
25 De professionalisering in de politieorganisatie gaat op volle kracht door. Daar
26 waar het vertrouwen in de politie laag is stellen we burgercomités in waarin
27 politie en mensen uit de wijk met elkaar aan de hand van concrete cases het
28 politieoptreden bespreken en hiervan proberen te leren.

29 30 *2. We bestrijden (onbewuste) vooroordelen in de gemeentelijke organisatie door* 31 *anoniem solliciteren en quota*

32 Je culturele achtergrond, sekse en leeftijd zijn helaas nog steeds bepalend voor
33 hoe groot de kans is dat je een baan vindt. Zolang dat het geval is, blijft de
34 gemeente Den Haag het succesvolle anoniem solliciteren doorzetten, blijven we
35 investeren in de emancipatie van vrouwen op de arbeidsmarkt en zijn we voor
36 quota in topposities. Zo willen we een quotum van veertig procent vrouwen in
37 topposities in de Haagse gemeente, moet veertig procent van de nieuwe top- en
38 middenmanagers in de gemeente een niet-Nederlandse achtergrond hebben, en
39 willen binnen de gemeente we een gelijke beloning voor man en vrouw voor
40 gelijke functies.

41 42 *3. Politiek en bestuur in Den Haag weerspiegelen de Haagse gemeenschap*

43 Representatie van verschillende groepen is zéér noodzakelijk in bijvoorbeeld de
44 besturen van publieke instellingen en het stadhuis. Daar wordt gericht op
45 gestuurd door bijvoorbeeld anoniem solliciteren en quota. Met organisaties die
46 subsidie ontvangen van de gemeente, worden scherpere afspraken gemaakt over
47 de diversiteit in besturen en adviesraden.

1 *4. De gemeente Den Haag gaat genderneutraal communiceren*
2 Iedereen moet zich aangesproken voelen bij communicatie door de gemeente.
3 De gemeente gaat haar communicatie aan de inwoners van Den Haag daar op
4 richten.

5
6 *5. We zorgen voor meer meldingen van discriminatie, waar ook iets mee gebeurt*
7 De meldingsbereidheid bij incidenten moet omhoog. De gemeente moet daarom
8 actief aansturen op bewustwordingscampagnes rondom dit onderwerp. De
9 gemeente zorgt er daarnaast voor dat melden loont: meldingen worden serieus
10 genomen, grondig onderzocht en de melder wordt meegenomen in wat de
11 gemeente er uiteindelijk mee doet.

12 **Wat we nog meer willen**

13 *Buurthuizen worden nog meer een ontmoetingsplaats*

14
15 De gemeente investeert in buurthuizen waar alle inwoners uit de wijk terecht
16 kunnen. We professionaliseren de buurthuizen via onafhankelijke beheerders die
17 samen met de gebruikers afspraken maken over de invulling, activiteiten en waar
18 mogelijk bundeling. Buurthuizen die mensen van verschillende achtergrond met
19 elkaar verbinden, krijgen meer financiering.

20 *Blijvende gesprekken met verenigingen, politie en onderwijs over acceptatie en 21 veiligheid van LHBT'ers*

22 We willen dat de gemeente zich actief inzet voor de emancipatie en veiligheid van
23 LHBT'ers in de stad en daarover - in samenwerking met het COC-
24 onderwijsinstellingen, sportverenigingen, en de politie blijft opzoeken.

25 *Scholen laten kinderen vaker met elkaar kennis maken*

26 Kinderen maken relatief makkelijk vrienden, los van achtergrond en cultuur. Dat
27 willen we bevorderen, bijvoorbeeld door extra onderwijsprogramma's, sociaal-
28 culturele uitwisselingen tussen verschillende scholen en weekendscholen.
29 Tegelijkertijd creëren we bij leraren meer bewustzijn over onbewuste
30 vooroordelen bij het geven van schooladviezen. Daarnaast financiert de
31 gemeente gratis huiswerkbegeleiding voor kinderen van ouders die dit niet
32 kunnen betalen.

33 *We ontwikkelen keurmerken voor een goede preventie van discriminatie. Bedrijven 34 en horeca voldoen hier binnen 5 jaar aan*

35 Met andere steden en koninklijke horeca Nederland wordt een keurmerk voor
36 Gastvrije Horeca ontwikkeld, waarin discriminatie een belangrijke rol heeft.
37 Criteria voor het behalen van het keurmerk worden samen vastgesteld. Maximaal
38 5 jaar na het uitkomen van het keurmerk moet de Haagse horeca hier aan
39 voldoen.

40 De gemeente Den Haag ontwikkelt bovendien, bij voorkeur met andere grote
41 steden, de Vereniging Nederlandse gemeente en (landelijke) werkgevers en
42 werknemers, een keurmerk voor diversiteitsbeleid bij werkgevers.

1 Ondernemingen die subsidies of opdrachten van de gemeente krijgen, moeten
2 dit keurmerk zodra het er is binnen vijf jaar halen.

3

4 *We maken inwoners van Den Haag bewuster dat ze zelf veel tegen discriminatie
5 kunnen doen*

6 De gemeente zoekt daarvoor de samenwerking met scholen, de Haagse horeca
7 en bedrijven. De gemeente geeft hen de middelen om doelgroepgericht
8 aandacht te geven aan het voorkomen van discriminatie.

9

10 *We stimuleren gezamenlijke bijeenkomsten van (gesegregeerde) netwerken van
11 Haagse bedrijven*

12 Dat biedt bedrijven kansen om aan beter personeel te komen, en mensen van
13 verschillende achtergronden meer kansen zichzelf te laten zien.

1 ARMOEDE

2 Armoede Den Haag uit

3 We accepteren geen armoede in Den Haag. Ook als het even tegenzit en je door
4 de bomen het bos niet meer ziet, is de gemeente er om je er bovenop te helpen.
5 Armoede geeft veel stress en als er geen geld is, kunnen ook kinderen soms niet
6 deelnemen aan de muziekles, de sportclub, de bibliotheek, het schoolreisje of
7 een verjaardagsfeestje. Armoedebeleid biedt een vangnet zodat iedereen
8 volwaardig deel kan nemen aan de samenleving. We zijn er trots op dat we dit in
9 Den Haag goed geregeld hebben. Den Haag staat bekend als sociale stad, met
10 goede voorzieningen voor mensen die het minder hebben. Met alles wat de
11 gemeente nu al doet is de armoede echter niet geheel verdwenen. Het aantal
12 kinderen dat in armoede opgroeit neemt bijvoorbeeld licht toe. We moeten
13 daarom blijven investeren in armoedebestrijding.

14

15 Onze plannen

16

17 1. De Ooievaarspas blijft gratis

18 Met de Ooievaarspas kunnen mensen met een laag inkomen een korting krijgen
19 op bijvoorbeeld sport en cultuur. Dat willen we zo houden. De Ooievaarspas
20 wordt slimmer: mensen die meer dan 120% procent van het minimumloon
21 verdienen, kunnen hem blijven gebruiken, maar naarmate mensen meer
22 verdienen worden de kortingen kleiner.

23

24 2. We blijven mensen die door de bodem zakken gericht ondersteunen

25 Bijvoorbeeld door inkomensondersteuning, maar ook door mensen die weer aan
26 het werk willen te helpen aan internet, of mensen die mantelzorger zijn aan een
27 smartphone

28

29 3. We gaan armoede onder kinderen nog beter bestrijden

30 De huidige kindpakketten worden verder uitgebreid: we zorgen ervoor dat
31 kinderen in arme gezinnen winterjassen hebben, schoolspullen kunnen kopen en
32 ook digitaal met hun leeftijdsgenoten mee kunnen doen.

33

34 4. We gaan werkende armen meer zekerheden bieden

35 We onderzoeken de mogelijkheden om via een gemeentelijke verzekering te
36 komen tot betere collectieve bescherming van zzp'ers met een klein inkomen.

37

38 Wat we nog meer willen

39

40 Menselijkheid in de toepassing van landelijke normen

41 De landelijke overheid legt gemeente soms normen op bij de toepassing van de
42 bijstand. Daarvan mag vaak afgeweken worden. Dat doen we als dat nodig is. Zo
43 passen we de zogenaamde kostendelersnorm niet toe als dit leidt tot een
44 schrijnende of onredelijke situatie. Bijvoorbeeld als een zogenaamde kostendeler
45 samenwoont met een persoon die geen eigen inkomen en geen recht heeft op
46 uitkering heeft (zoals iemand zonder verblijfsvergunning).

1 *Gelijke startfonds*

2 Om mensen die naar Den Haag komen een eerlijke kans te geven en een goede
3 uitgangspositie te bieden creëren we "het gelijke start"-fonds. Hieruit leveren we
4 maatwerk om mensen een extra duwtje in de rug te geven. Zodat zij snel
5 volwaardig mee kunnen doen.

6

7 *We voorkomen dat mensen die aan het werk gaan, minder gaan verdienen*

8 De gemeente zet stappen om de armoedeverorzieningen naarmate het inkomen
9 toeneemt, geleidelijker af te laten lopen. Zo voorkomen we een armoedeval. We
10 doen dat bijvoorbeeld via de inzet van een slimme ooievaarspas.

1 Schulden te lijf!

2 Wanneer je schulden hebt, staat je leven op z'n kop en je bestaanszekerheid
3 onder druk. Nadenken over de toekomst werkt pas als je vrij bent van de stress en
4 zorgen die schulden met zich brengen. De basis moet dan eerst op orde. We zijn
5 er trots op dat Den Haag voorop loopt in de aanpak van schulden. We blijven
6 ervoor zorgen dat de aanmelding voor de schuldhulpverlening snel en
7 laagdrempelig geregeld is, en dat overheden en bedrijven geen schulden innen
8 van mensen die al nauwelijks rond kunnen komen. De beslagvrije voet wordt
9 hierbij altijd gerespecteerd als minimum inkomen. We gaan verder met het
10 opkopen van problematische schulden, zodat mensen met een schone lei kunnen
11 beginnen.

12

13 Onze plannen

14

15 *1. We gaan schulden vaker voorkomen*

16 Ook voor schulden geldt: voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we in
17 op ruimte bij de sociale wijkteams om mensen die mogelijk in de problemen
18 komen door schulden vroegtijdig te helpen. Er blijft een team actief dat op zoek
19 gaat naar mensen met psychische problemen die niet uit zichzelf de weg naar
20 hulpverlening vinden. In buurthuizen worden gratis cursussen gegeven over
21 omgaan met geld, net als dat er een onderwijsprogramma komt voor Haagse
22 kinderen vanaf tien jaar. Wanneer mensen uit de schulden zijn, blijven we ze zo
23 nodig begeleiden om nieuwe schulden te voorkomen. Mensen met een
24 bijstandsuitkering blijven we bijvoorbeeld helpen door ze de mogelijkheid te
25 geven om vaste lasten automatisch te verrekenen met de bijstandsuitkering.

26

27 *2. Waar mensen al schulden hebben, begeleiden we hen intensief naar een 28 situatie zonder schulden*

29 Intensieve begeleiding met maatwerk voor mensen met schulden, met daarbij een
30 adempauze van deurwaarders en opstapelende rekeningen blijken een
31 succesvolle aanpak. Daarom breiden we de proef met Incassovrije Wijken uit naar
32 de hele stad. Er komt bovendien een snellere aanmeldprocedure voor
33 schuldhulpverlening. Daarnaast ondersteunen wij mensen die een (kleine) schuld
34 hebben bij hun zorgverzekeraar. Zij krijgen de kans om over te stappen naar de
35 gemeentelijke zorgverzekering waarin vrijwel alle zorgkosten gedekt zijn. We
36 garanderen dat overheden en bedrijven op korte termijn geen schulden innen bij
37 mensen die al nauwelijks rond kunnen komen. De proef om schulden op te kopen
38 van jongeren, onder voorwaarde dat ze weer naar school gaan of
39 (vrijwilligers)werk doen, breiden we uit.

40

41 *3. Betere informatie wanneer je leven verandert*

42 Echtscheiding en het overlijden van een partner zijn vaak kwetsbare momenten in
43 iemands leven. De financiële situatie en allerlei toeslagen veranderen dan vaak.
44 Waar de gemeente, bijvoorbeeld via de wijkteams, een dergelijk kwetsbaar
45 moment signaleert, wordt de vinger aan de pols gehouden en worden mensen zo
46 nodig ondersteuning geboden.

1 Jongeren die 18 worden en daardoor zelf verantwoordelijk voor hun
2 zorgverzekering en telefoonrekening, krijgen een voorlichtingspakket zodat ze
3 weten hoe ze hun geldzaken op orde houden.

4

5 **Wat we nog meer willen**

6

7 *Persoonsgerichte schuldhulp*

8 Hulpverleners die over de vloer komen bij mensen hebben goed inzicht in wat
9 iemand met schulden echt nodig heeft, ook als het misschien niet helemaal
10 binnen de regels past. Daarom willen we in navolging van de gemeente Zaanstad
11 en andere gemeenten een budgetmaatwerkondersteuning: een potje waaruit
12 hulpverleners naar eigen inzicht kunnen putten om de dingen te regelen die
13 nodig zijn. Dat kan een huurachterstand zijn of een betalingsachterstand bij de
14 zorgverzekering. Maar ook praktische zaken, zoals een bril, essentiële
15 werkbenodigdheden voor een zelfstandig ondernemer, of een elektrische fiets
16 voor iemand die niet meer op een gewone fiets kan fietsen. Hiermee zijn niet
17 alleen de betrokken mensen beter geholpen, maar dit voorkomt ook hogere
18 kosten voor hulpverlening en zorg op de langere termijn.

19

20 *Maximaal 2% rente op een lening bij de Gemeentelijke Kredietbank*

21 Mensen die door hun financiële situatie, omdat ze schulden hebben of een
22 bijstandsuitkering ontvangen, geen geld kunnen lenen bij een normale bank,
23 kunnen terecht bij de Gemeentelijke Kredietbank (GKB). De afgelopen jaren is de
24 rente die mensen met een lening bij de GKB moeten betalen, gelukkig sterk
25 verlaagd. Wij vinden dat de maximale rente op jaarbasis niet meer dan 2% mag
26 bedragen. Zo komen mensen die al financiële problemen hebben niet nog verder
27 in de schulden.

1 Niemand slaapt op straat

2 Het leidende uitgangspunt is: in Den Haag, de stad van vrede en recht, hoeft
3 niemand op straat te slapen. Mensen die door psychische en financiële
4 problemen, verslaving of uithuiszettingen op straat komen te staan, verdienen een
5 uitgestoken hand om hun leven weer op de rit te krijgen. Wij staan voor een
6 laagdrempelige daklozenopvang, genoeg doorstroomvoorzieningen
7 (hulpverleningstrajecten waar mensen op weg worden geholpen naar een
8 zelfstandig leven en een eigen huis) en voldoende goedkope sociale
9 huurwoningen. Alleen dan zorgen we ervoor dat het aantal daklozen niet nog
10 verder stijgt.

11

12 **Onze plannen**

13

14 *1. De winteropvang wordt permanent opengesteld van december tot april*

15 In de koude en natte wintermaanden moet de winteropvang voor mensen die
16 dakloos zijn permanent open zijn, net als in Amsterdam van december tot maart.
17 Nu wordt per nacht gekeken of de opvang open gaat. Er komt een eind aan deze
18 onduidelijkheid. De winteropvang gaat ook open voor mensen die geen
19 verblijfsvergunning hebben gekregen en zijn uitgeprocedeerd.

20

21 *2. Meer hulpverlening op straat, genoeg plekken in de opvang*

22 Door de toename van het aantal dakloze mensen zijn er meer plekken nodig in de
23 opvang. De Haagse PvdA investeert hierin, specifiek voor plekken in de
24 jongerenopvang en betere hulp voor economisch daklozen. Het project Housing
25 First, waarbij eigen onderdak wordt gevonden voor mensen met zware psychische
26 problemen op een verslaving, wordt uitgebreid. Daarnaast verdienen mensen die
27 op straat slapen en alle vertrouwen in instanties verloren zijn, een uitgestoken
28 hand: dat vraagt om een intensivering van het straatteam met hulpverleners die
29 actief de straat op gaan om met mensen in gesprek te gaan, en ze te helpen naar
30 opvang en hulp.

31

32 *3. Er komen meer plekken om je leven weer op te bouwen*

33 Als mensen na de daklozenopvang de stap kunnen zetten om weer zelfstandig te
34 leven en te wonen, komen ze in een doorstroomvoorziening. Nu zijn er te weinig
35 plekken in deze doorstroomvoorzieningen en blijven mensen die klaar zijn om op
36 zichzelf te wonen vast zitten omdat er niet genoeg betaalbare woningen zijn.
37 Daarom willen we het aantal plekken in doorstroomvoorzieningen uitbreiden en
38 voldoende sociale huurwoningen.

39

40 *4. Er komen meer bedden en inzetbaar personeel voor mensen met psychische 41 problemen*

42 Steeds vaker krijgt de politie te maken met 'incidenten met personen met verward
43 gedrag'. Deze toename komt deels voort uit de beddenafbouw bij GGZ-
44 instellingen, met het idee dat mensen het beste geholpen kunnen worden in hun
45 eigen omgeving. Toch laat het aantal incidenten zien dat de huidige aanpak niet
46 goed werkt. Daarom moet het aantal bedden in GGZ-instellingen worden
47 uitgebreid voor mensen die zware hulp nodig hebben en moet er meer personeel

1 zijn in de wijken die mensen met psychische problemen thuis écht goed kunnen
2 ondersteunen. Een goede samenwerking met de sociale wijkteams is hierbij
3 belangrijk.

4

5 *5. Den Haag biedt bed, bad, brood én begeleiding voor mensen die zijn*

6 *uitgeprocedeerd*

7 Den Haag biedt bed, bad, brood én begeleiding aan mensen die geen

8 verblijfsvergunning hebben of stateloos zijn. Als stad van vrede en recht zorgen

9 we, ongeacht of het Rijk dit blijft financieren, voor een goede bed-, bad- en

10 broodvoorziening, en zorgen we voor begeleiding naar een betere toekomst, in

11 Den Haag of ergens anders.

1 WERK

2 Iedereen kans op een baan

3 Veel inwoners van Den Haag hebben een baan. Meestal door hun eigen inzet en
4 creativiteit, maar ook door de 10.000 banen uit het 10.000-banenplan van de
5 PvdA. Daar zijn we trots op, tegelijkertijd blijft er nog veel te doen. Er zijn nog
6 steeds grote verschillen in de kans op het vinden van een baan. Die verschillen
7 worden bovendien groter. Mensen zonder opleiding en met een vakopleiding
8 profiteren onvoldoende van de stadseconomie. Dat moet anders: iedereen
9 verdient een fijne baan!

10

11 Onze plannen

12

13 *1. We investeren in publieke banen: in de zorg, het onderwijs, de*
14 *groenvoorziening, wonen en duurzaamheid*

15 Op andere plekken in dit programma is beschreven dat er wat de Haagse PvdA
16 betreft veel meer geld gaat naar het verbeteren van het leven van inwoners van
17 Den Haag. Bijvoorbeeld naar de zorg, naar voldoende groen in iedere wijk,
18 woningbouw, het volwassenenonderwijs, duurzaamheid. Dat heeft als prettig
19 bijeffect dat er ook veel banen ontstaan. Hiermee creëren we opnieuw 10.000
20 banen.

21

22 *2. We ondersteunen ondernemers die banen bieden aan mensen met een*
23 *vakopleiding*

24 Het MKB biedt veel werkgelegenheid voor mensen met een vakopleiding. We
25 willen dat de gemeente het MKB'ers makkelijk maakt te ondernemen.
26 Bijvoorbeeld door goed te communiceren over gemeentelijke regelgeving en zo
27 nodig MKB'ers handvatten te geven om die regelgeving efficiënt uit te voeren.
28 Daarnaast blijven we investeren in bedrijfsverzamelgebouwen voor opstartende
29 ondernemingen.

30

31 *3. We trekken duurzaam ondernemerschap aan*

32 Wij verwachten dat bedrijven die zich bezig houden met duurzame energie de
33 komende jaren zullen gaan groeien, ook omdat de gemeente hier al sterk in
34 investeert. Den Haag moet deze bedrijven willen vasthouden en aantrekken.
35 Vooral de isolatie- en lokale energiesector zullen de komende jaren kansen voor
36 lager en middelbaar opgeleiden gaan geven. We creëren hierom een helpdesk
37 die expertise beschikbaar maakt over de verschillende fondsen, subsidies en
38 opleidingsmogelijkheden die duurzame ondernemingen aan kunnen spreken, en
39 verbreden we de definitie van 'sociale onderneming', zodat ook
40 duurzaamheidsondernemingen daaronder vallen.

41

42 *4. We gaan door met citymarketing*

43 De afgelopen jaren heeft Den Haag zich geprofileerd als stad van Vrede en Recht,
44 en ingezet op toerisme en *cyber-security*. Daar willen we mee doorgaan.

1 *5. Opleiding en ondernemerschap beter matchen*

2 Goed draaiende ondernemingen hebben goede werknemers nodig. De
3 aansluiting tussen wat het bedrijfsleven zoekt en wat studenten geleerd hebben
4 kan met het oog daarop beter. In samenwerking tussen onderwijsinstellingen,
5 ondernemingen, maatschappelijke organisaties gaat de gemeente Den Haag door
6 met het beleid er voor te zorgen dat scholieren worden opgeleid met kennis die
7 in de praktijk ook nodig is. Bovendien zorgt de gemeente er met deze partijen
8 voor dat studenten makkelijk stages kunnen vinden, en dat dit bedrijven weinig
9 kost. En zorgt de gemeente voor over goedkope toegang tot vakopleidingen voor
10 mensen met een laag inkomen.

11

12 **Wat we nog meer willen**

13

14 *Inzet op wijk economie*

15 We stimuleren de wijk economie en de maakindustrie in onze stad. In de
16 wijk economie ligt een kans die gegrepen kan worden. Bedrijven zouden zich veel
17 meer dan nu hun krachten kunnen bundelen. Zoals nu in de voormalige
18 brandweerkazerne veel autobedrijfjes zijn gevestigd, op een voor de consument
19 bereikbare en aantrekkelijke wijze. Dit sluit aan bij wat veel mensen willen:
20 diensten die zij nodig hebben, in de buurt te krijgen en te vinden, in een prettige,
21 kleinschalige omgeving, waarin ondernemers samenwerken. Op andere locaties
22 maakt de afstand en de nog wat onprettige sfeer dat mensen regelmatig kiezen
23 voor andere opties. Dat is een gemiste kans voor zowel de buurt als voor de
24 werkgelegenheid in Den Haag. De gemeente gaat daarom samen met lokale
25 ondernemers en bewoners van de wijk aan de slag met het aantrekkelijker maken
26 van de omgeving en de omgeving ook aan te passen op meer bedrijvigheid.

27

28 *Meer Servicepunten Arbeid en wijkbanenplannen*

29 De wijkbanenplannen zijn een succes. De Service Punten Arbeid (SPA) zijn in staat
30 om op basis van kennis van de wijk werkzoekenden aan werkgevers te koppelen.
31 We breiden de SPA's uit op basis van ambitieuze wijkbanenplannen.

32

33 *Meer social return in Haagse bedrijven*

34 Steeds vaker willen bedrijven en hun werknemers niet alleen voor winst voor de
35 aandeelhouders gaan, maar ook bijdragen aan een betere samenleving. Het
36 huidige beleid van de gemeente springt daar goed op in. Dit kan nog beter. Op
37 dit moment hanteert de gemeente per opdracht het percentage van 5% van de
38 opdrachtsom dat besteed moet worden aan social return. We gaan bedrijven en
39 organisaties in onze stad vragen 5 tot 10% aan social return toe te passen. De
40 gemeente geeft het goede voorbeeld in haar aanbestedingen en binnen de
41 gemeentelijke organisatie.

1 **Goed, vast werk en een eerlijk loon**

2 Den Haag kent, overigens net als de rest van Nederland, grote verschillen tussen
3 mensen met goed, vast werk en mensen die dat wel willen, maar niet hebben. Met
4 alle verschillen in zekerheid en toekomstperspectief die daarbij horen. De vorige
5 4 jaar heeft de Haagse PvdA kleine en grote succesjes behaald om deze
6 verschillen te verminderen. De Haagse PvdA heeft de gemeente ertoe aangezet
7 1000 STiP-banen te creëren: waardevol werk zoals conciërges op scholen of
8 begeleiders van sportactiviteiten voor kinderen. Door de Haagse PvdA heeft de
9 gemeente 260 straatvegers in vaste dienst genomen. De gemeente heeft anoniem
10 solliciteren geïntroduceerd.

11
12 Het is veel, maar nog lang niet genoeg. Te veel mensen in de stad hebben nul-
13 urencontracten, zijn onvrijwillig zelfstandige of hebben drie baantjes
14 tegelijkertijd. Te veel mensen in de stad hebben de kwaliteiten nog niet om een
15 baan te vinden, of worden gediscrimineerd. De gemeente kan dit niet allemaal
16 oplossen. Veel is landelijk geregeld. Veel heeft te maken met een aantal
17 werkgevers die alleen kijken naar het verdienen van geld, en niet naar het welzijn
18 van hun inwisselbare tijdelijke werknemers. Maar de gemeente kan ook veel wél.

20 **Onze plannen**

22 *1. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld*

23 Medewerkers die structureel werk doen en goed functioneren krijgen een vaste
24 aanstelling met een fatsoenlijk loon. Ook in de ondersteunende dienstverlening.
25 Stages worden vergoed, en zijn bedoeld voor jongeren die nog studeren. De
26 gemeente zorgt voor goede arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden.
27 Mensen die bij de gemeente werken worden er toe aangezet hun kennis en
28 vaardigheden te vergroten. Aanbestedingen, leningen en subsidies van de
29 gemeente gaan, net als nu het geval is alleen naar bedrijven en organisaties die
30 degenen die bij hen werken fatsoenlijk werk tegen een eerlijk loon bieden. In
31 aanvulling daarop worden subsidies en waar mogelijk aanbestedingen bovendien
32 niet gegund aan bedrijven en organisaties waarvan de managers meer dan
33 228.599 euro verdienen. Zo lang gemeentelijke leningen aan startups lopen
34 kunnen deze hun werknemers bovendien niet meer dan 60.000 euro bruto per
35 jaar verdienen. Tot slot zullen deze voorwaarden ook gesteld gaan worden aan
36 relevante onderaannemers van deze bedrijven en organisaties.

38 *2. Er komen 2000 extra banen voor mensen die veel moeite hebben aan een baan 39 te komen*

40 In Den Haag lukt het ongeveer 8.000 mensen in de stad structureel niet om werk
41 te vinden. Voor een deel van hen zijn de afgelopen vier jaar 1000 Stip-banen
42 gecreëerd. Een STiP-baan (Sociaal Traject in Perspectief) is een gesubsidieerde
43 baan voor mensen die lang in de bijstand zitten. STiP-banen vullen een gat in
44 sectoren waar nu werk blijft liggen. Werk waar organisaties geen geld voor
45 hebben of taken die niet of onvoldoende gebeuren. Denk aan extra hulp op
46 scholen in de vorm van conciërges, in de zorg of als medewerker op sportvelden.
47 Bestaand werk verdwijnt niet door de komst van STiP-banen. Een deel van de

1 overblijvende 7000 kan door opleidingen en hulp aan de slag komen. Maar dat is
2 niet voor iedereen weggelegd. Wij willen hierom 2000 extra STiP-banen, en met
3 sociaal georiënteerde werkgevers duizenden anderen aan het werk krijgen.
4 Arbeidsgehandicapten die geen reguliere werkplaats weten te vinden, blijven we
5 beschut werk bieden.

6

7 **Wat we nog meer willen**

8

9 *Goede hulp bij het leren van basisvaardigheden*

10 Een belangrijke voorwaarde om werk te kunnen vinden is het beheersen van de
11 Nederlandse taal en te kunnen lezen en schrijven. Daarnaast is het belangrijk dat
12 mensen basiswerkvaardigheden hebben, zoals werkafspraken nakomen. De
13 gemeente gaat mensen hierbij helpen.

14

15 *Gerichte projecten voor vrouwen*

16 Juist alleenstaande laagopgeleide vrouwen zijn kwetsbaar. Daarom investeren we
17 in hun weerbaarheid en zelfredzaamheid. Bijvoorbeeld door gerichte projecten
18 die laaggeletterdheid onder deze groepen bestrijden, ondernemersvaardigheden
19 verbeteren, nascholing organiseren en vaardigheden op de arbeidsmarkt
20 ontwikkelen. Daarnaast zijn er nog veel vrouwen die wel zouden willen werken,
21 maar daar de mogelijkheid niet voor krijgen. We willen hierom mannen stimuleren
22 vaker mantelzorg en de zorg voor kinderen op zich te nemen.

23

24 *We bestrijden discriminatie door anoniem solliciteren en quota*

25 Zoals in #1DenHaag beschreven is er nog altijd veel (onbewuste) discriminatie,
26 ook op de arbeidsmarkt. Hierom blijven we inzetten op anoniem solliciteren en
27 blijven we voorstander van quota. Daarnaast willen we in de gemeente ten minste
28 een maand vaderschapsverlof (ook voor meemoeders). Zie #1DenHaag.

29

30 *Bedrijfsnetwerken meer mengen*

31 Het is van belang dat netwerken van bedrijven zich bewust zijn van de kansen die
32 zij missen als ze een eenzijdig aannamebeleid hebben - of dat nu netwerken van
33 Surinaams Nederlanders, Marokkaanse Nederlanders of autochtone Nederlanders
34 zijn. We willen dat de gemeente actief in gesprek gaat met de Haagse werkgevers
35 en ondersteunen het mengen van netwerken van ondernemers die nu nog te veel
36 van elkaar gescheiden zijn.

37

38 *Een experiment met regelluwe bijstand met mogelijkheden tot bijverdienen*

39 Veel werkloze laagopgeleiden, zoals onder meer 55-plussers, komen zeer moeilijk
40 weer aan een betaalde baan, maar zijn wel gemotiveerd. Zolang de kansen op
41 een volwaardige baan ver achterblijven, heeft het circus van sollicitatiebrieven
42 schrijven heeft in economisch slechte tijden vaak geen zin en zorgt voor minder
43 tijd voor nuttige en wenselijke tijdsbesteding, zoals bijscholing en
44 vrijwilligerswerk: zaken die de kansen op de arbeidsmarkt wél vergroten. De
45 Haagse PvdA stelt daarom voor om in navolging op andere steden een
46 experiment te doen met een regelluwe bijstand met mogelijkheden tot
47 bijverdienen voor deze doelgroepen, onder andere werkloze 55-plussers. Een
48 dergelijke vorm van een basisinkomen stelt deze personen in staat om

- 1 deeltijdwerk te accepteren met behoud van inkomen als stap op weg naar een
- 2 volledige baan.

1 **WONEN**

2 **Recht op een betaalbare woning**

3 Het is heerlijk wonen in Den Haag, maar dat geldt niet voor iedereen. Veel
4 mensen met een midden of lager inkomen hebben moeite om hun maandelijkse
5 woonlasten te betalen. Jongeren en starters staan nu gemiddeld vier jaar op de
6 wachtlijst voor een betaalbaar huis. Voor veel ouderen is een overstap naar een
7 kleinere en betere woning financieel niet haalbaar. Met de groei van het aantal
8 inwoners wordt dit probleem de komende jaren alleen maar groter. Met als
9 gevolg: steeds meer mensen in een huis en toenemende misstanden, zoals over-
10 bewoning en illegale onderverhuur. Dat moet anders. Want iedereen heeft recht
11 op een betaalbare én fatsoenlijke woning. Dat begint bij voldoende bouwen. Daar
12 lijkt - na lang aandringen van de Haagse PvdA - eindelijk aandacht voor te komen
13 bij het gemeentebestuur. Nu komt het er op aan het bouwen door te zetten en
14 hier voldoende geld voor te reserveren. En er daarbij voor te zorgen dat er
15 gebouwd wordt voor mensen met lage en middeninkomens: starters, ouderen,
16 studenten en gezinnen.

17

18 **Onze plannen**

19

20 *1. De wachtlijsten moeten korter: 1 miljard voor 16.000 betaalbare woningen*

21 Er komt 1 miljard euro beschikbaar voor betaalbare woningen en
22 woningverbeteringen. Daarmee worden minimaal 4000 betaalbare woningen per
23 jaar gebouwd, in totaal 16.000 woningen van 2018 tot 2022. Een aanzienlijk deel
24 daarvan wordt gebouwd door een nieuw op te richten gemeentelijk
25 volkshuisvestingsbedrijf. Dat zorgt ervoor dat er voldoende woningen zijn voor
26 mensen met een lager of middeninkomen, waaronder mensen die al jaren op een
27 wachtlijst staan, mensen die opeens werkloos raken of door scheiding moeten
28 verhuizen, Haagse statushouders, ouderen en studenten. Het bouwen van 16.000
29 woningen is haalbaar, bijvoorbeeld door in uitbreidingswijken als de Binckhorst
30 compact te bouwen en door rondom de stations de hoogte in te blijven gaan. We
31 investeren een deel van de 1 miljard in woningverbetering en verduurzaming. Dit
32 creëert tegelijkertijd werkgelegenheid, stimuleert duurzaamheid, en scheelt
33 bewoners in kosten op hun maandelijkse energierekening.

34 Van de nieuw te bouwen woningen bestaat bij elk nieuwbouwproject minimaal
35 35% uit sociale woningbouw en 40% uit middeldure huur en koop. In wijken waar
36 op dit moment minder dan 30% sociale woningbouw is, wordt dat 40% sociaal en
37 40% middeldure huur en koop. We zorgen zo voor een betere spreiding van
38 sociale woningbouw over de hele stad.

39

40 *2. We blijven leegstand bestrijden*

41 Het is dweilen met de kraan open als we nieuwe woningen bouwen, terwijl
42 investeerders Haagse woningen kopen en vervolgens leeg laten staan. We blijven
43 daarom leegstand bestrijden, zowel in huizen als bedrijfspanden. We onteigenen
44 als al andere maatregelen niet werken.

1 3. *Geen sloop sociale woningen als hiervoor in de plaats niet ten minste hetzelfde*
2 *aantal terug komt*

3 Het komt nog te vaak voor dat sociale woningen gesloopt worden en daarvoor in
4 de plaats duurdere, en vaak ook nog minder, woningen terugkomen. Dat is bij de
5 huidige wachtlijsten onacceptabel. Er worden geen sociale woningen meer
6 verkocht zonder dat hiervoor in de plaats minstens hetzelfde aantal sociale
7 woningen voor terug komt.

8

9 4. *Recht op terugkeer bij sloop*

10 De oorspronkelijke bewoners krijgen bij sloop en nieuwbouw een
11 terugkeermogelijkheid aangeboden tegen een vergelijkbare huurprijs. De
12 gemeente maakt hierover afspraken met corporaties.

13

14 **Wat we nog meer willen**

15

16 *De parkeereis vervalt wanneer er voldoende openbaar vervoer ter plekke is*

17 Als het OV goed is, houden mensen de woonlasten liever laag dan dat ze per se
18 een parkeerplaats bij hun woning willen. De stad moet daar - met het groeiend
19 aantal auto's en luchtvervuiling - op inspelen. Zo houden we de stad schoon en
20 de woningen betaalbaar.

21

22 *Grenzen aan huurprijzen vrije sector*

23 Bewoners moeten de mogelijkheid hebben om door te kunnen groeien in onze
24 stad, het liefst in de eigen wijk. Mensen die niet meer in aanmerking komen voor
25 de sociale huursector willen doorverhuizen naar een betaalbaar huis. Op dit
26 moment wordt er steeds meer huur gevraagd voor kleine appartementen. Om te
27 zorgen dat er meer aanbod komt tussen de sociale huurgrens (€710,68) en de
28 €950,- per maand, zijn er maatregelen nodig. We nemen maatregelen - onder
29 meer via erfpachtmogelijkheden en nieuwe bestemmingsplannen - om deze
30 woningen binnen de 700-1000 euro maandhuur te houden.

1 **Recht op een fatsoenlijke woning**

2 Het is niet meer dan normaal dat je huis op orde is. Als je huurt hebben bewoner
3 én eigenaar hier een belangrijke verantwoordelijkheid. Er zijn op dit moment in
4 Den Haag te veel woningen die in slechte staat verkeren: te vaak maken
5 huiseigenaren er een potje van.

6
7 Goede isolatie, een werkende cv-ketel en goed onderhouden portieken moeten
8 een vanzelfsprekendheid zijn. Helaas zijn schimmel- en vochtproblematiek,
9 geluidsoverlast, achterstallig onderhoud en onvoldoende inbraak- en
10 brandveiligheid voor veel mensen aan de orde van de dag. Bovendien wonen veel
11 mensen in een woning die niet is toegesneden op wat zij nodig hebben. Dat moet
12 beter.

13 14 **Onze plannen**

15 16 *1. Renovatie van 25.000 bestaande particuliere sociale huurwoningen*

17 We houden corporaties aan de harde afspraak dat zij 10.000 sociale woningen
18 renoveren. Daarnaast zorgen we ervoor dat 25.000 particuliere sociale
19 huurwoningen in Den Haag worden opgeknapt. Zo verbeteren we woningen met
20 schimmel- en vochtproblemen, slecht geïsoleerde muren en vloeren, gebrekkige
21 elektra, onveilige constructies en andere problemen.

22 Corporaties staan aan de lat voor hun eigen bezit. Particuliere woningeigenaren
23 betalen het onderhoud en de renovatie uiteraard zelf. Daar waar een wil is, maar
24 geen weg, denkt de gemeente samen met huiseigenaren na over een oplossing.
25 Als verhuurders moedwillig weigeren te renoveren en aan onderhoud te doen,
26 dan dwingen we dit af.

27 28 *2. Meer geld en meer bevoegdheden voor pandbrigades*

29 De pandbrigade doet nu al goed werk bij het veilig houden van woningen. De
30 inzet van de brigade bij vocht- schimmelproblematiek wordt flink vergroot. We
31 geven de pandbrigade alle mogelijkheden om misstanden in particuliere en
32 corporatiewoningen aan te pakken.

33 De pandbrigade gaat wantoestanden als overbewoning en illegale onderverhuur
34 bovendien sneller en beter aanpakken. De Huisvestingsverordening wordt
35 aangepast zodat de vergunningplicht voor huiseigenaren kamerverhuur en
36 splitsing in ere wordt hersteld. Op deze manier kunnen wanbeleid en illegale
37 activiteiten daadkrachtig worden aangepakt.

38 39 *3. Ouderen van groot naar beter: iedereen een passende woning*

40 Veel ouderen wonen in een groot huis, waar ze eigenlijk niet meer in willen of
41 kunnen blijven wonen. Voor hen geschikte woningen om naartoe te verhuizen zijn
42 er echter nauwelijks, waardoor verhuizen geen optie is. Bij de bouw van nieuwe
43 woningen (zie recht op een betaalbare woning) zullen daarom veel woningen
44 gericht worden op ouderen. Met bijvoorbeeld ruimte voor een scootmobiel,
45 groepsruimtes, valvoorzieningen en op korte afstand van een winkelcentrum. De
46 gemeente gaat bovendien maatregelen nemen om de drempel van een
47 verhuizing naar een kleinere, meer voor ouderen, geschikte woning weg te

1 nemen. De verhuisadviseur voor senioren wordt beter onder de aandacht
2 gebracht. In samenwerking tussen gemeente en corporaties zorgen we ervoor dat
3 ouderen geen hogere huur krijgen als ze verhuizen naar een kleinere woning,
4 zoals nu vaak het geval is. Zo komen meer eengezinswoningen vrij voor jonge
5 gezinnen. Win-win dus.

6

7 **4. We investeren in duurzame woningbouw en renovatie**

8 Als we willen dat de gehele woningvoorraad duurzaam wordt, dan moeten we
9 investeren daar waar de markt dat niet zelf doet. Zeker bij betaalbare woningen
10 willen we dat de investeringskosten en de lagere energielasten hand in hand
11 gaan. Door woningen duurzaam te renoveren of bij nieuwbouw duurzaam te
12 bouwen zal dat ten gunste komen van lagere energiekosten voor bewoners. Het
13 creëert werkgelegenheid, stimuleert duurzaamheid en scheelt bewoners
14 bovendien iedere maand in hun portemonnee. De gemeente en de corporaties
15 leggen dit vast in prestatieafspraken. De gemeente behoudt de helpdesk in waar
16 particuliere verhuurders terecht kunnen voor informatie, subsidiemogelijkheden
17 en hulp bij woningverbeteringen. Met de grote particuliere verhuurders maken
18 we net als de woningbouwcorporaties prestatieafspraken voor verduurzaming.

19

20 **Wat we nog meer willen**

21

22 *Huismeesters in appartementencomplexen*

23 Appartementencomplexen krijgen huismeesters/conciërges, die problemen
24 helpen voorkomen. We beginnen daarbij bij appartementencomplexen met veel
25 ouderen. We onderzoeken of buurtconciërges kunnen worden ingezet waar het
26 bezit erg is versnipperd over verschillende 'kleine' eigenaren.

27

28 *Ook bestaande woningen geschikt maken voor ouderen*

29 We willen dat mensen ook als ze slecht ter been of beginnend dementerend zijn
30 in hun eigen wijk kunnen blijven wonen. Het eigen netwerk blijft hierdoor binnen
31 handbereik. Steeds meer mensen wonen langer thuis en steeds meer zorg kan
32 thuis geleverd worden. Maar zorg alleen is niet genoeg. Mensen willen contact,
33 veiligheid, de mogelijkheid om zelfstandig boodschappen te doen en als het
34 nodig is een huisarts te bezoeken. Dat is lang niet in iedere wijk voorhanden.
35 Meer huizen moeten daarom ruimte krijgen voor een scootmobiel en ingericht
36 worden op valpreventie.

1 ZORG

2 Elke wijk gezond

3 In Den Haag bepaalt de wijk waar je woont hoe lang je in goede gezondheid leeft,
4 hoe oud je wordt en hoeveel zorg je nodig hebt. Vaak gaan
5 gezondheidsproblemen samen met schulden, zware werkomstandigheden en
6 slechte woonomstandigheden. De PvdA wil deze verschillen in gezondheid en
7 gezonde levensverwachting verkleinen. Want iedereen in Den Haag verdient
8 dezelfde kans op een gezond leven.

9
10 Daarom zetten wij in op het voorkomen van gezondheidsproblemen. Dat betekent
11 dat wijkverpleegkundigen en opbouwwerkers de tijd moeten hebben om bij
12 mensen langs te gaan, om in de wijk te investeren en om eenzaamheid te
13 bestrijden. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn hierbij heel waardevol, maar zij
14 verdienen ook goede ondersteuning om te voorkomen dat ze overbelast raken.

15

16 Onze plannen

17

18 *1. We stimuleren een gezonde levensstijl en voorkomen overgewicht bij kinderen*
19 We stimuleren dat mensen in de stad meer gaan sporten. Daarnaast komt er meer
20 aandacht voor gezond eten door voorlichting en advies en een Haagse aanpak
21 tegen roken door zones rondom ziekenhuizen, sportvelden en kinderopvang
22 rookvrij te maken. We stimuleren de productie en verkoop van gezond eten en
23 projecten om samen te koken in de wijk. Er komt structurele financiering voor
24 succesvolle projecten die overgewicht bij kinderen tegengaan door gezond eten,
25 sporten en meer zelfvertrouwen te stimuleren.

26

27 *2. Goede ondersteuning voor mantelzorgers en vrijwilligers*
28 Zorgverleners, vrijwilligers en mantelzorgers verlenen samen zorg aan mensen in
29 de wijk. De zorgverlener krijgt voldoende tijd en middelen om met mantelzorgers
30 te overleggen en om hen te ondersteunen. Het aanbod van mantelzorg (zoals
31 respijtzorg) wordt uitgebreid en er wordt meer bekendheid aan gegeven. Er komt
32 extra aandacht voor jonge mantelzorgers die zorgen voor een zieke ouder, broer
33 of zus. 1 op de 10 kinderen is mantelzorger. Een jeugd met een zieke ouder of
34 broer of zus, kan tot een volwassenheid met klachten leiden. Scholen, welzijn en
35 zorgprofessionals hebben hier oog voor en werken preventief.

36

37 *3. Meer opbouwwerkers en wijkverpleegkundigen die de tijd hebben om te*
38 *investeren in de wijk en haar bewoners*
39 Het wordt tijd voor de terugkeer van de opbouwwerker: mensen die de wijk
40 kennen, samen met bewoners activiteiten opzetten en oog hebben voor de
41 bewoners die vanuit zichzelf misschien niet zo snel de deur uitkomen. We willen
42 meer organisaties en bewonersinitiatieven de kans geven om bij te dragen aan
43 verbinding. De sociale wijkzorgteams worden uitgebreid met
44 wijkverpleegkundigen die de handen vrij hebben om de wijk in te gaan, om aan te
45 bellen en om te kijken of mensen hulp nodig hebben.

1 4. *We bestrijden eenzaamheid*

2 Veel mensen in de stad, waaronder veel ouderen, voelen zich eenzaam. Vaak
3 wordt dit niet opgemerkt. Opbouwwerkers en mensen in de sociale wijkteams die
4 de wijk goed kennen, zijn de absolute voorwaarde om mensen die eenzaam zijn,
5 te helpen. De sociale wijkteams krijgen veel meer capaciteit en tijd om
6 eenzaamheid op te sporen: door huisbezoeken, contacten met familie,
7 mantelzorgers en burens, en door te investeren in mensen die goed contact
8 hebben met moeilijker te bereiken groepen bewoners.

1 Goede zorg en ondersteuning

2 Als je zorg en ondersteuning nodig hebt, dan wil je natuurlijk gewoon dat alles
3 goed geregeld is. Zorg dichtbij, met vertrouwde gezichten in de wijk. De
4 afgelopen jaren zagen we dat er geld ongebruikt bleef liggen, terwijl niet
5 iedereen de zorg kreeg die zij of hij nodig had. Daar blijven wij ons druk over
6 maken. Mede dankzij de Haagse PvdA kunnen meldingen ook telefonisch gedaan
7 worden, zijn formulieren versimpeld en zijn aanvragen voor mensen die eerder
8 zorg hebben moeten aanvragen makkelijker geworden.

9

10 De verschillen tussen mensen die wel weg door de zorgbureaucratie weten te
11 vinden, en degenen die dat niet kunnen blijven echter groot. We gaan door met
12 het toegankelijker maken van zorg door financiële drempels weg te nemen, door
13 te stoppen met onnodige marktwerking en concurrentie en door ervoor te zorgen
14 dat cliënten, mantelzorgers en vrijwilligers weer wat te zeggen hebben over de
15 zorg. Want iedereen verdient goede zorg en ondersteuning, door vertrouwde
16 hulpverleners in je eigen buurt.

17

18 **Onze plannen**

19

20 *1. We zetten het mes in de marktwerking in de zorg*

21 Bij gemeentelijke aanbestedingen zetten we het mes in de marktwerking. Per
22 stadsdeel kiezen we de beste zorgaanbieders, in plaats van tientallen aanbieders
23 die langs elkaar heen werken. Keuzevrijheid in het aanbod blijft bestaan via het
24 persoonsgebonden budget. Daarnaast helpen we bewoners hun eigen
25 zorgcoöperaties op te richten.

26

27 *2. De Haagse zorg wordt weer betaalbaar voor iedereen*

28 Het is belangrijk dat ouderen mee blijven doen en de deur uitkomen. Daarom
29 wordt de eigen bijdrage voor dagbesteding en begeleiding voor mensen met een
30 inkomen tot 150% minimumloon afgeschaft. De bezuiniging op de vergoeding
31 voor hulpmiddelen en woningaanpassingen om langer thuis te kunnen blijven
32 wonen, zoals wandbeugels en rolstoelen, wordt teruggedraaid.

33

34 *3. Het aanvragen van ondersteuning en zorg wordt eenvoudiger, sneller en 35 persoonlijker*

36 De communicatie van de gemeente kan en moet eenvoudiger. Wij willen de
37 website beter toegankelijk maken voor blinden en slechtzienden. Bij mensen die
38 vaker aanvragen hebben moeten doen wordt een nieuwe aanvraag makkelijker
39 gemaakt. Versimpeling van formulieren, meer persoonlijk contact. Er worden
40 sneller besluiten genomen over zorgaanvragen: binnen 6 weken wordt de harde
41 norm.

42

43 *4. Meer toegankelijke en bereikbare plekken voor zorgvragen*

44 De bekendheid van de Servicepunten XL wordt vergroot. We investeren in
45 gemakkelijk beeldcontact met de Servicepunten, zodat mensen vanuit huis
46 contact kunnen leggen. De openingstijden van de servicepunten te vergroten,
47 zodat je ook 's avonds met vragen terecht kan. We richten daarnaast op

1 herkenbare en toegankelijke plekken in de wijk bijvoorbeeld
2 door informatiebalies of digitale zuilen bij supermarkten in te richten. Daar
3 kunnen mensen vragen stellen over voorzieningen als ze hulp nodig hebben voor
4 henzelf of hun naaste.

5

6 *5. Goede arbeidsvoorwaarden voor zorgmedewerkers*

7 Zorgmedewerkers komen of blijven in vaste dienst, hebben de tijd om goede zorg
8 te verlenen en om nog een kopje koffie te drinken. Zorgorganisaties doen aan
9 social return en dwingen medewerkers niet tot zzp-schap.

10

11 **Wat we nog meer willen**

12

13 *Inwoners van Den Haag krijgen meer te zeggen over de zorg*

14 Advies over en controle op goede zorg is belangrijk. Daarom versterken we de
15 cliëntenraad sociaal domein door ze meer eigen budget te geven, en meer
16 vrijheid om zelf onderzoek te doen en knelpunten direct voor te leggen aan de
17 gemeenteraad.

18

19 *Meer aandacht in de zorg voor verschillende culturele achtergronden*

20 Cultuursensitieve zorg, waarbij in de zorgverlening aandacht is voor verschillende
21 culturele achtergronden, moet normaal zijn. We zorgen voor diversiteit in
22 personeel, we verwachten van aanbieders cultuursensitieve kennis en
23 vaardigheden. We gebruiken intermediairs om contact te leggen met moeilijk
24 bereikbare doelgroepen.

25

26 *Investeren in betere professionele dagbesteding*

27 We investeren in betere en professioneel geleide dagbesteding, waardoor ook
28 vrijwilligers goed hun werk kunnen doen. Daarnaast investeren we in betere
29 begeleiding voor onder andere demente ouderen. We gaan voor uitbreiding van
30 aantal laagdrempelige ontmoetingscentra met dagopvang gecombineerd met
31 ondersteuning van mantelzorgers.

1 De beste zorg voor de Haagse jeugd

2 Haagse kinderen en jongeren moeten kunnen opgroeien in een veilige en
3 gezonde omgeving waarin ze het beste uit zichzelf kunnen halen. De verschillen
4 tussen de situaties van Haagse kinderen en jongeren zijn nu te groot. Het kind
5 staat centraal in onze jeugdhulp en jeugdzorg. Dat betekent dat er zo min
6 mogelijk verschillende hulpverleners over de vloer komen, dat verschillende
7 instanties goed samenwerken en dat hulp aansluit bij wat daadwerkelijk nodig is.
8 Door op tijd goede hulp te bieden, helpen we ergere problemen voorkomen.

9

10 Onze plannen

11

12 1. *We dringen babysterfte terug*

13 Het aantal baby's dat tijdens of vlak na de bevalling sterft, is in Den Haag nog
14 steeds het hoogste van Nederland. Daarom is meer inzet nodig om aanstaande
15 moeders uit groepen waar babysterfte vaak voorkomt met verloskundige en
16 prenatale hulp te bereiken.

17

18 2. *Jongeren gaan aan het werk of naar school*

19 Er zijn duizenden jongeren in Den Haag die niet naar school gaan, niet werken en
20 geen ondersteuning van de gemeente krijgen. Deze jongeren moeten in beeld
21 komen, en van daaruit worden begeleid naar school, of een stage, of aan het
22 werk. We zorgen er ook voor dat die stages en dat werk er zijn.

23

24 3. *We werken de wachtlijsten bij jeugdteams weg*

25 Er komt versterking in jeugdteams en bij Veilig Thuis om zo de wachtlijsten weg te
26 werken. Daarnaast zorgen we ervoor dat kinderen ook in moeilijke situaties zo
27 lang mogelijk thuis kunnen blijven door steungezinnen die meedenken met
28 ouders en samen met professionals adviezen geven. Er is nu een tekort aan
29 pleeggezinnen, in het bijzonder aan pleeggezinnen met verschillende culturele
30 achtergronden. We zorgen voor een specifieke werving en voor gespecialiseerde
31 gezinshuizen.

32

33 4. *Er komt meer aandacht voor licht verstandelijk beperkten*

34 Er komt meer aandacht voor licht verstandelijk beperkten. Zorgverleners in
35 sociale wijkteams leren de problematiek bij jeugdige licht verstandelijk beperkten
36 beter herkennen om problemen in latere fases in het leven te voorkomen.

37

38 Wat we nog meer willen

39

40 *Hulp en opvang die ook na je 18^e verjaardag doorloopt*

41 We zorgen ervoor dat we kinderen van 0 tot 18 in beeld hebben en daar waar
42 nodig laagdrempelige ondersteuning bieden. Jeugdteams moeten meer tijd
43 hebben om te investeren in de samenwerking met andere hulpverleners: politie,
44 maatschappelijk werk, scholen. Na je 18de is de goede hulp er nog steeds. Er
45 moet genoeg geld zijn voor plekken in de jeugdzorg om ook hulp na de 18^e
46 verjaardag te verlengen als dat nodig is.

1 *Jeugdhulp die alle kinderen bereikt*

2 Kinderen met een migratieachtergrond krijgen minder vaak jeugdhulp, terwijl ze
3 relatief vaker te kampen hebben met psychische problemen en vaker opgroeien
4 in armoede. Jeugdhulp en preventie moeten ook deze kinderen bereiken, door
5 hulpverleners die het vertrouwen hebben van ouders en de tijd hebben om hierin
6 te investeren. We verbeteren de cultuursensitiviteit en diversiteit van de
7 jeugdhulp, zodat kinderen met een migratieachtergrond beter worden bereikt en
8 ouders de stap naar de hulpverlening durven te zetten.

9

10 *Eén gezin, één hulpverlener*

11 Zo min mogelijk verschillende hulpverleners over de vloer blijft het uitgangspunt.
12 Hiervoor moeten verschillende instanties beter met elkaar samenwerken, zodat
13 het gezin en het kind worden ontlast.

1 DUURZAAMHEID

2 Duurzaamheid voor iedereen

3 Den Haag draagt volop bij aan het tegengaan van klimaatverandering. Dat is
4 beter voor de wereld, om droogte, de stijging van de zeespiegel en extreem weer
5 elders te voorkomen, maar ook voor Den Haag en al haar inwoners.

6

7 De Haagse PvdA constateert dat duurzaamheid de afgelopen jaren vaak vooral
8 iets voor rijkere mensen was. Dat willen we veranderen. We doen daarom een
9 schepje bovenop wat de gemeenten nu al doet en maken duurzaamheid
10 toegankelijk voor alle mensen in Den Haag.

11

12 Onze plannen

13

14 *1. Subsidies beter toegankelijk voor huurders en lagere- en middeninkomens*

15 Duurzaamheidssubsidies gaan nu nog te vaak naar hogere inkomens. Zij weten de
16 weg naar de subsidiepotten vaak het best te vinden. Ook lage en
17 middeninkomens moeten die weg kunnen vinden. We stellen hierom een lage
18 huur of WOZ-waarde als voorwaarde voor een groot deel van de beschikbare
19 duurzaamheidssubsidies. Teams in wijken gaan bovendien gericht voorlichten
20 over de mogelijkheden voor subsidie: soms via buurtbijeenkomsten, soms via
21 Facebook. De mogelijkheden voor subsidie worden op de gemeentelijke sites
22 beter vindbaar en leesbaar.

23

24 *2. Alle woningen en gebouwen beter isoleren*

25 Alle nieuwe gebouwen in Den Haag worden circulair en klimaatneutraal. Wij
26 stellen strengere eisen bij nieuwe gebouwen dan wettelijk verplicht. Bij
27 gronduitgifte door de gemeente worden deze strengere eisen opgenomen in de
28 uitgiftevoorwaarden. In de financiële reserveringen voor nieuwbouw is hier
29 rekening mee gehouden. We zorgen ervoor dat tenminste 10.000
30 corporatiehuizen aanzienlijk beter worden geïsoleerd (van energielabel D of lager
31 naar A of B). Daarvoor maken we afspraken met corporaties en stellen we voor
32 een periode van 4 jaar genoeg middelen beschikbaar om dit te realiseren. We
33 geven mensen gerichte tips bij verhuizingen en verbouwingen. Dat zijn de
34 momenten dat mensen nadenken over investeringen in hun woning, dus dat is
35 ook het moment dat we ze willen helpen en aan willen spreken.

36

37 Wat we nog meer willen

38

39 *We maken woningen geschikt voor een leven zonder aardgas*

40 Het verstoken van aardgas is een belangrijke oorzaak van klimaatverandering.
41 Bovendien raken de Nederlandse gasvoorraden op. We willen dat mensen in de
42 stad over 12 tot 20 jaar niet in de kou zitten. We maken daarom woningen
43 geschikt voor leven zonder gas. Bijvoorbeeld door hierover afspraken te maken
44 met woningbouwcorporaties. En door eisen te blijven stellen aan nieuw te
45 bouwen woningen.

1 *Huurders kunnen zonnepanelen gaan leasen*

2 We zetten in op innovatieve manieren om mensen toegang te geven tot duurzame
3 energie en energiebesparing. Dat is niet alleen goed voor het klimaat, maar ook
4 goed voor de eigen portemonnee en het eigen woongenot: het isoleren van een
5 huis verdient zich vaak in vijf jaar terug, zonnepanelen in zeven jaar. Niet iedereen
6 kan deze investering zelf financieren. We willen ook Haagse inwoners met een
7 beperkt inkomen toegang geven tot deze duurzaamheidsmaatregelen, door
8 anderen de investering te laten doen. Hierbij is het uitgangspunt dat de
9 maandelijkse lasten voor de bewoner dalen. De gemeente trekt hierbij samen op
10 met woningbouwcorporaties, particuliere verhuurders, energiecoöperaties en
11 marktpartijen die deze producten ontwikkelen. We denken hierbij aan de
12 mogelijkheid zonnepanelen en warmtepompen te leasen, de mogelijkheid isolatie
13 op afbetaling te realiseren en de garantie dat je zonnepanelen worden
14 teruggekocht bij verhuizing. Dan weet je dat je, als je een ander huis gaat huren,
15 je je investering niet kwijt bent. De gemeente trekt hierbij zo nodig samen op met
16 woningcorporaties en andere verhuurders.

1 Den Haag duurzaam

2 Den Haag draagt volop bij aan het tegengaan van klimaatverandering. Dat is
3 beter voor de wereld, om droogte, de stijging van de zeespiegel en extreem weer
4 elders te voorkomen, maar ook voor Den Haag. Want als stad aan zee zijn ook wij
5 kwetsbaar voor storm, zware regenval en overstromingen. De Haagse PvdA wil
6 een schepje bovenop de huidige aanpak van de gemeente doen. En bovendien
7 ook toe naar een meer circulaire economie: van afval kan vaak weer iets moois
8 gemaakt worden. Het door de Haagse PvdA geïnitieerde Haagse Klimaatpact is
9 hiervoor een belangrijke basis. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is dat
10 iedereen zijn steentje bij moet kunnen dragen aan een duurzame stad, ook als je
11 portemonnee dat niet direct toelaat.

12

13 Onze plannen

14

15 *1. Zonnepanelen op alle daken van gemeente, ledlampen in straatlantaarns*
16 In 2022 hebben alle gemeentelijke gebouwen zonnepanelen. De straatverlichting
17 is in 2022 volledig op led- overgeschakeld. In 2026 zijn alle gemeentelijke
18 gebouwen 'Parijsproof'.

19

20 *2. We gaan duurzaam en circulair inkopen, aanbesteden en subsidiëren*
21 Duurzaam en circulair inkopen wordt de standaard voor de gemeentelijke
22 organisatie. Er kan alleen beargumenteerd van worden afgeweken. Daar waar de
23 markt nog geen duurzame en circulaire oplossing biedt, stimuleert de gemeente
24 samen met andere gemeenten duurzame kennis en productontwikkeling.
25 Duurzaamheid wordt een grotere wegingsfactor bij gunningen en
26 aanbestedingen vanuit de gemeente Den Haag, hierbij wordt de *total cost of*
27 *ownership*-methode gebruikt. Om voor gemeentelijke subsidies hoger dan
28 tienduizend euro in aanmerking te komen, moeten bedrijven en instellingen
29 voldoen aan minimale duurzaamheidsstandaarden, zoals huisvesting in een
30 gebouw met minimaal een B-energielabel.

31

32 *3. We maken actief gebruik van de aandeelhouderspositie in Eneco, HTM en*
33 *andere bedrijven*

34 We zetten onze positie als aandeelhouder in Eneco, HTM en het waterschap actief
35 in om verduurzaming op de vlakken van energie, vervoer en waterbeheer te
36 versnellen. Bij overige deelnemingen van de gemeente - ADO Den Haag, BNG,
37 HMS, HTM Beheer, Stadsherstel Den Haag en Omgeving en United Fish Auctions
38 (UFA), gaan we objectieve, kostenefficiënte, maar vooral ambitieuzere
39 duurzaamheidsdoelen najagen en stellen we duurzame voorwaarden aan
40 financiële bijdragen.

41

42 Wat we nog meer willen

43

44 *We zijn voor windmolens ver op zee*

45 Windmolens veranderen het heerlijke zee- en strandgevoel niet. Dat blijft
46 bestaan. Wat ze wel veranderen is onze energievoorziening. Die wordt zuinig en

1 groen. Dat is cruciaal om nog heel lang van ons mooie strand en ons mooie land
2 te kunnen blijven genieten.

3

4 *We helpen ondernemers duurzame keuzes te maken*

5 We vergroten de kennis van ondernemers door gerichte voorlichting en hen met
6 elkaar in contact te brengen. Duurzaam Den Haag en het Klimaatfonds worden
7 gefaciliteerd. We zetten grote ondernemers er toe aan duurzaam te ondernemen.
8 Bijvoorbeeld thuisbezorgdiensten zouden vaker fietsen en voertuigen die rijden
9 op elektriciteit kunnen gebruiken. Maar we gaan ook beter handhaven. Bedrijven
10 moeten zich aan de regels houden.

1 Duurzame mobiliteit

2 Den Haag groeit, daarom moeten we ervoor zorgen dat mensen snel en veilig van
3 a naar b kunnen blijven reizen en gezond kunnen leven. Of dat nu naar school,
4 naar je werk, naar de binnenstad of naar familie en vrienden is. Het is goed
5 nieuws dat steeds meer mensen in de stad de fiets, tram of bus pakken:
6 voetgangers, fietsen en openbaar vervoer krijgt voorrang boven de auto.

7

8 Auto's nemen veel ruimte in beslag. We zullen moeten wennen aan het idee dat
9 mensen maximaal 1 auto betaalbaar in de buurt van de eigen woning kunnen
10 parkeren. Om de stad bereikbaar te houden moeten we de keuze maken voor
11 goed OV en goede bereikbaarheid per fiets. Komt je van buiten de stad? Dan
12 moeten OV en fiets aantrekkelijker alternatieven zijn dan de auto. In de stad delen
13 we auto's waar dat kan en offeren we geen groen op voor nieuwe
14 parkeerplaatsen.

15

16 Onze plannen

17

18 *1. Meer ruimte voor fietsers en voetgangers*

19 We kiezen allereerst voor fietsers en voetgangers in de stad. De betekent meer en
20 geasfalteerde fietspaden. We zetten in op meer vrijliggende fietspaden, omdat
21 daar minder ongelukken gebeuren. Ook kunnen meer straten veranderen in een
22 fietsstraat, waar auto's te gast zijn, zoals aan de Conradkade. Het aantal
23 sterfietsroutes wordt uitgebreid naar 6, onder andere op de route Vrederust-
24 Houtwijk-Kijkduin. Bij wegwerkzaamheden komen betere oplossingen voor
25 voetgangers en fietsers. Den Haag geeft de locatie van fietsnietjes en
26 buurtstallingen beter aan. Weesfietsen worden in heel Den Haag binnen enkele
27 maanden verwijderd (op drukke locaties sneller), en bij wegwerkzaamheden
28 komen betere omleidingsroutes voor voetgangers en fietsers. Het stallen van een
29 fiets in een buurtstalling wordt goedkoper. De prijs van de eerste
30 parkeervergunning wordt 10 euro per maand.

31 Bij het herinrichten van straten wordt er meer rekening gehouden met het belang
32 van de doorgaande fietser.

33

34 *2. Meer en beter openbaar vervoer*

35 Beter openbaar vervoer is een absolute voorwaarde om ervoor te zorgen dat Den
36 Haag bereikbaar blijft. Daarom blijven tram- en buslijnen en hun frequenties
37 behouden en worden ze zo nodig uitgebreid. Zo willen we een tramverbinding
38 naar het Norfolkterrein, de capaciteit van het Randstadrail wordt uitgebreid en
39 moeten de mogelijkheden van een betere verbinding met het Westland
40 onderzocht worden. Samen met de metropoolregio (of omliggende gemeenten)
41 zorgen voor verbetering en uitbreiding van het OV-net. We behouden de
42 conducteurs op de trams. Kinderen met een ooievaarspas kunnen tijdens daluren
43 gratis gebruik maken van het OV. Er komen meer stallingsmogelijkheden voor de
44 fiets bij bushaltes.

1 *3. Veiliger verkeer*

2 Bewoners moeten makkelijk bij de gemeente kunnen aangeven waar onveilige
3 verkeerssituaties zijn. Een jaarlijkse meldingsweek, bijvoorbeeld tijdens de start
4 van het nieuwe schooljaar, kan onveilige verkeerssituaties beter inzichtelijk
5 maken. Voor de veiligheid van fietsers wordt het rood asfalteren bij fietspaden de
6 norm.

7
8 Brommers, snorfietsen en scooters laten we - met helm - op de openbare weg
9 rijden, niet op het fietspad. Te vaak gebeuren ongelukken met maaltijdbezorgers
10 op scooters omdat ze gehaast maaltijden moeten afleveren. We beboeten of
11 weren thuisbezorgbedrijven als hun medewerkers te vaak verkeersovertredingen
12 maken.

13
14 *4. We verbeteren de luchtkwaliteit*

15 Den Haag staat nog altijd bovenaan lijstjes van straten met de meeste
16 luchtvervuiling. Gelukkig hebben we bij de Javastraat - tot voor kort een van de
17 meest vervuilde straten van de stad - gezien dat door slimme herinrichting de
18 luchtkwaliteit snel verbeterd kan worden. Deze aanpak is ook nodig voor straten
19 als de Vaillantlaan en de Hoefkade. Daarnaast stimuleren we deelauto's en het
20 gebruik van elektrische auto's.

21
22 **Wat we nog meer willen**

23
24 *We zorgen voor meer schonere auto's in de stad*

25 Milieuzones worden zowel geografisch als in aantal typen voertuigen uitgebreid
26 om de luchtkwaliteit verder te verbeteren. Indien mogelijk differentiëren we
27 parkeertarieven en vergunningen naar type voertuig: hoe schoner, hoe
28 goedkoper. Het aantal laadpalen voor elektrische auto's wordt voor 2022
29 vermeerderd met 7000 in de openbare ruimte. Met exploitanten van
30 gemeentelijke parkeergarages worden afspraken gemaakt over het plaatsen van
31 laadpalen.

32
33 *Plan van aanpak voor het stimuleren van het gebruik van het OV en de fiets*

34 De parkeerdruk in de stad is nu al heel hoog. De vele duizenden nieuwe inwoners
35 van de stad zullen allemaal een auto voor de deur willen hebben, maar dat is niet
36 vol te houden. We komen met een plan van aanpak voor het stimuleren van het
37 gebruik van het OV en de fiets. Daar is ook een mentaliteitsverandering voor
38 nodig. In de stad delen we auto's waar dat kan en offeren we geen groen op voor
39 nieuwe parkeerplaatsen. Door parkeergarages (buiten kantoor tijden) ook
40 beschikbaar te stellen voor omwonenden kunnen we de bestaande
41 parkeercapaciteit beter benutten. De gemeente maakt hier afspraken over met
42 organisaties en bedrijven.

43
44 *Aanpassing parkeernormen*

45 Daar waar er goede OV-alternatieven zijn worden de parkeernormen worden bij
46 nieuwbouw losgelaten. De parkeervergunning voor een tweede auto zal 400 euro
47 gaan bedragen. De uitzonderingsgronden worden opgerek: vrijwilligers van
48 sportverenigingen, mantelzorgers krijgen indien nodig meer bezoekersuren.

- 1 Bij herinrichting wordt rekening gehouden met het fietsparkeren en krijgt dit
- 2 goede en voldoende plek bij nieuwe projecten. Per slot van rekening kom je met
- 3 de fiets dichterbij dan met de auto.

1 ONDERWIJS

2 Ieder kind een gelijke kans

3 Elk kind in Den Haag verdient dezelfde kansen op goed onderwijs. Dat ging
4 jarenlang goed, maar de laatste jaren is het steeds meer uit gaan maken waar je
5 wieg staat. In nog geen 10 jaar tijd is het verschil in schooladvies na de
6 basisschool voor kinderen van lager opgeleide ouders een half niveau lager
7 komen te liggen dan dat van kinderen met hoogopgeleide ouders. Er is dus werk
8 aan de winkel: we willen dat elk kind de eerlijke start krijgt die het verdient.

9 10 **Onze plannen**

11 12 *1. Alle peuters gaan spelenderwijs leren*

13 De Haagse PvdA wil dat alle kinderen vanaf twee jaar ten minste vier dagdelen
14 per week naar de peuterspeelzaal, kinderopvang of voorschool gaan. Dat zorgt
15 ervoor dat kinderen met een meer gelijk en hoger startniveau beginnen aan de
16 basisschool. En geeft beide ouders de kans te werken of vrijwilligerswerk te doen.
17 We willen daarbij toe naar een integraal kindcentrum voor alle kinderen vanaf 2
18 jaar. Kinderen van ouders met de laagste inkomens hebben gratis toegang.

19 20 *2. We schaffen de vrijwillige ouderbijdrage af*

21 De ouderbijdrage is bedoeld voor de extraatjes op school. Om de ouderbijdrage
22 af te kunnen schaffen, reserveren we geld om ervoor te zorgen dat kosten van
23 deze extraatjes niet bij de ouders terecht komen. Afschaffen van de vrijwillige
24 ouderbijdrage voorkomt ook dat scholen de ouderbijdrage gebruiken om vooral
25 kinderen van rijke ouders voor te sorteren.

26 27 *3. Er komt een gemeentelijk huiswerkbegeleidingsinstituut*

28 Sommige kinderen hebben baat bij huiswerkbegeleiding, als steuntje in de rug.
29 Helaas is dat niet voor alle ouders betaalbaar. Omdat wij geloven dat elk kind een
30 gelijke kans verdient, investeren wij in een gemeentelijk
31 huiswerkbegeleidingsinstituut, met een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

32 33 *4. We blijven achterstandsleerlingen ondersteunen*

34 De rijksmiddelen voor onderwijsachterstanden zijn voor Den Haag de komende
35 jaren lager dan voorheen. De achterstanden echter worden niet minder. Om
36 kinderen die een extra zetje nodig hebben goed te kunnen ondersteunen hebben
37 Haagse scholen meer hulp nodig vanuit de gemeente.

38 39 **Wat we nog meer willen**

40 41 *We investeren in goede docenten voor het basisonderwijs*

42 Samen met maatschappelijke partners stellen we een fonds in om goede
43 docenten voor scholen met veel verloop te behouden. Ook investeren we in post-
44 HBO voor PABO-studenten gericht op onderwijs in een diverse wijk,
45 taalachterstand en passend onderwijs. We werken intensief samen met
46 academische PABO's in onderzoek en het bieden van onderzoeksstages.

1 *Ouders worden betrokken bij het onderwijs van hun kind*

2 Niet alle ouders zijn even betrokken bij het onderwijs van hun kind. Gemeente,
3 Centra voor Jeugd en Gezin en scholen moeten samenwerken om deze ouders op
4 een laagdrempelige manier te betrekken bij het onderwijs van hun kinderen.

5

6 *Buurthuizen, scholen en bibliotheken komen vaker in een gebouw.*

7 We bevorderen de samenwerking van scholen onderling in de wijk met de
8 voorschool, de buitenschoolse opvang en jeugdhulpverlening (de 'brede
9 buurtschool'). Als het mogelijk is worden ook andere faciliteiten in de buurt, zoals
10 de bibliotheek en het buurthuis, geïntegreerd in de nieuwe brede buurtschool.
11 Dat maakt de school tot een ontmoetingsplek, zoals bijvoorbeeld O2 in de
12 Rivierenbuurt.

13

14 *We investeren in een betere kwaliteit van de voorschoolse educatie*

15 Onderzoek wijst uit dat goede voor- en vroegschoolse educatie (vve) helpt bij het
16 wegwerken van onderwijsachterstanden al voor binnenkomst op de basisschool.
17 Maar dan moet de kwaliteit wel goed zijn. Hier investeren we de komende jaren
18 extra geld in.

19

20 *Passend onderwijs voor elke leerling dit dat nodig heeft.*

21 We zetten in op goede samenwerking tussen gemeente, school en
22 samenwerkingsverbanden. De gemeente slaat een brug naar ROC, hogescholen
23 en het WO om zorgleerlingen ook daar ondersteuning te bieden.

24

25 *Wereldburgerschap in het onderwijs*

26 De PvdA ondersteunt de ontwikkeling van een onderwijsprogramma in
27 wereldburgerschap voor basis-, voortgezet- en vervolgonderwijs dat onze
28 leerlingen en studenten bekend maakt met de stad, de wereld, culturele
29 verscheidenheid, rechtvaardigheid, duurzaamheid, respect en vreedzaam
30 samenleven. De gemeente moet erop sturen dat scholen vaker gebruik maken van
31 voorlichtingsprogramma's die al over dergelijke thema's bestaan.

1 **Het begint bij taal**

2 Den Haag kent grote verschillen in taalvaardigheid. Maar liefst 24% van de (jong)
3 volwassen inwoners van Den Haag is laaggeletterd. In sommige wijken van Den
4 Haag is dit meer dan 50%. Niet alleen kost het de samenleving veel geld als
5 mensen die laaggeletterd zijn en of niet voldoende taalvaardig zijn om mee te
6 doen, maar het is vooral niet goed voor de mensen zelf om aan de kant te staan.
7 Ook is het niet in het belang van hun kinderen.

8

9 **Onze plannen**

10

11 *1. We organiseren taalcursussen dichtbij*

12 Als taal in het vertrouwde wijkcentrum wordt aangeboden verkleint dat de kans
13 dat mensen afhaken. We verdubbelen hierom het budget voor Taal in de Buurt en
14 zorgen ervoor dat het Mondriaan in elk stadsdeel vervolgoopleidingen kan
15 aanbieden.

16

17 *2. Taalcursussen worden goedkoper en gericht*

18 Er komt een extra groot aanbod van taalcursussen bij Taalplein Den Haag, waar
19 naar rato van inkomen een bijdrage wordt betaald aan de taalcursus.
20 Statushouders die - omdat ze nog geen Nederlands kunnen - nog geen baan
21 kunnen vinden, kunnen zo goedkoop snel Nederlands leren. We combineren de
22 taalcursus zo vaak mogelijk met een opleiding of vrijwilligerswerk. Doel is dat
23 iedereen die zich aanmeldt binnen twee jaar Nederlands op A2-niveau kan. Er ook
24 meer aanbod van cursussen Nederlands voor hoogopgeleiden, zodat ook expats
25 en hoogopgeleide vluchtelingen op hun eigen niveau een taalcursus kunnen
26 doen en daarmee sneller kunnen integreren in de Haagse samenleving.

27

28 *3. Taal combineren met werk voor inburgeraars*

29 De gemeente maakt zich verantwoordelijk voor het inburgeringsbeleid, met een
30 eigen aanbod voor taal-werktrajecten die effectief en betaalbaar zijn. Er is
31 maatwerk voor verschillende taalniveaus.

1 Den Haag: stad voor álle studenten

2 Den Haag is een geweldige stad om als student te wonen en een opleiding te
3 volgen, of dat nu aan het ROC Mondriaan, InHolland, de Haagse Hogeschool, de
4 universiteit of een andere onderwijsinstelling is. Het is een mooie ontwikkeling
5 dat Den Haag steeds meer studenten aantrekt door de uitbreiding van deze
6 onderwijsinstellingen, want het zorgt voor veel energie, creativiteit en een
7 levendige stad. Bovendien versterkt het de positie van Den Haag als
8 internationale stad van vrede en recht.

9

10 We vinden het belangrijk dat studenten en de rest van de stad goed/fijn/prettig
11 met elkaar samenleven. Daarom verbinden we onderwijsinstellingen met elkaar
12 en met de Haagse wijken. De opening van de Sportcampus in het Zuiderpark is
13 hier een goed voorbeeld van.

14

15 Sterk en gewaardeerd beroepsonderwijs, hoger en academisch onderwijs vindt
16 de PvdA belangrijk voor Den Haag. We verbinden de onderwijsinstellingen waar
17 mogelijk met elkaar en waar mogelijk met de Haagse wijken.

18

19 **Onze plannen**

20

21 *1. Gemeentelijke stageplaatsen op alle niveaus*

22 De gemeente neemt meer MBO-stagiairs aan en organiseert dat bedrijven,
23 scholieren en scholen van elkaar weten wat ze nodig hebben voor een geslaagde
24 stage.

25

26 *2. Een bloeiende studentencultuur*

27 De PvdA wil een studentencampus waar alle Haagse studenten terecht kunnen. Zo
28 kunnen studenten van Hogescholen, de Universiteit en ROC's allen van de beste
29 faciliteiten gebruik gaan maken. Studenten moeten met korting of gratis gebruik
30 kunnen maken van culturele voorzieningen en sportvoorzieningen in Den Haag.
31 De gemeente faciliteert dit in de vorm van een SportCultuurpas voor studenten.
32 De gemeente moet meer meedenken over het Haagse studentenleven. Ruimere
33 openingstijden voor de horeca waar het kan, meer studentenhuisvesting en sport-
34 en cultuurfaciliteiten en een Haagse introductieweek voor alle studenten De
35 Haagse PvdA is blij met de Haagse ROC's en verwelkomt aanvullingen in de
36 vakopleidingen die zij bieden. Daarnaast is de Haagse PvdA voor de komst van
37 meer hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs naar Den Haag. Van belang
38 is hierbij wel dat de nadruk ligt op opleidingen van internationale aard, in het
39 domein van openbaar bestuur of op het gebied van duurzaamheid.

40

41 **Wat we nog meer willen**

42

43 *Spreiding van studenten over Den Haag*

44 De PvdA wil dat de hele stad profijt heeft van de groei van Den Haag als
45 studentenstad: dit kan bijvoorbeeld door studenten beter te verspreiden over de
46 stad en door studenten te stimuleren initiatieven in hun wijk te ontplooiën, zoals
47 bijvoorbeeld in Amsterdam en Utrecht gebeurt.

- 1 *We stimuleren initiatieven waar studenten goedkoper kunnen wonen door het*
- 2 *doen van vrijwilligerswerk.*
- 3 Er zijn steeds meer initiatieven waarbij studenten samenwonen in een pand met
- 4 ouderen of vluchtelingen, samen optrekken en door het doen van
- 5 vrijwilligerswerk goedkoop kunnen wonen. Ook in Den Haag stimuleren we zulke
- 6 initiatieven.
- 7
- 8 *Gezamenlijke introductieweek voor alle studenten van Den Haag*
- 9 Door een gezamenlijke introductieweek gaan studenten zich nog sneller
- 10 verbonden voelen met de stad en hele Haagse studentengemeenschap.

1 EEN PRETTIGE LEEFOMGEVING

2 Elke straat op orde

3 Den Haag groeit, daarom moeten we ervoor zorgen dat mensen snel en veilig van
4 a naar b kunnen reizen en de stad groen en leefbaar blijft. Elke straat, van het
5 Benoordenhout tot Rustenburg Oostbroek, is schoon, heel en veilig zodat
6 iedereen fijn kan wonen. Dat betekent dat je afval kwijt kunt in ondergrondse
7 containers, je veilig de straat over kunt steken, straten en pleinen groen en
8 gezellig zijn. Voetgangers, fietsers en openbaar vervoer krijgen voorrang bij de
9 inrichting van de stad.

10

11 Iedereen is vrij om zelf te kiezen welk soort vervoermiddel het beste past.
12 Tegelijkertijd nemen sommige vervoermiddelen minder ruimte in en zijn ze beter
13 voor de gezondheid van mensen in de stad. We stimuleren dan ook de fiets, het
14 OV en emissievrije auto's. Die zorgen voor minder kankerverwekkend fijnstof.

15

16 Onze plannen

17

18 *1. We maken meer werk van minder afval op straat en bieden meer mogelijkheden*
19 *om afval gescheiden in te leveren*

20 Den Haag gaat meer werk maken van afvalscheiding. Er komen meer complete
21 afvalstraten waar je terecht kunt met al je papier, plastic en elektrische apparaten.
22 Restafval wordt op hoogwaardige manier verwerkt. Op het moment dat het
23 contract met de vuilverbranding afloopt wordt er in regionaal verband gezorgd
24 dat de verwerking van het restafval substantieel wordt verbeterd, bijvoorbeeld via
25 nascheiding.

26

27 Het aantal kilo restafval per inwoner van Den Haag daalt bovendien doordat de
28 gemeente nog betere voorlichting gaat geven over mogelijkheden voor
29 afvalscheiding. Bedrijven en organisaties worden door subsidies en boetes
30 gestimuleerd om zo weinig mogelijk afval te genereren en circulair te werken.

31

32 *2. Er komen overal ondergrondse afvalcontainers en meer voorlichting over*
33 *grofvuil*

34 Elke wijk heeft uiterlijk in 2022 ondergrondse afvalcontainers. Grofvuil wordt op
35 afspraak sneller opgehaald om het aantal bijplaatsingen terug te brengen. Er
36 komen vaste ophaaldagen voor grofvuil per wijk.

37

38 *3. We zorgen voor voldoende groen in ieder wijk*

39 Een groene stad is een prettige stad. Veel groen in de stad maakt de lucht frisser
40 en op hete dagen koeler. Meer groen zorgt voor meer biodiversiteit. Den Haag
41 start hierom een vergroening- en ontsteningsoffensief. Zo veel mogelijk platte
42 daken worden groen, 5000 huizen krijgen een geveltuin, de ruimte om bomen
43 worden beplant en tuinen worden zoveel mogelijk ontsteend. De gemeente
44 neemt hierbij het initiatief en maakt meedoen een 'offer you can't refuse'.
45 Bewoners krijgen daarbij advies op maat. We breiden bovendien operatie
46 Steenbreek, "Fleur toch op" en het aantal groene schoolpleinen uit.

1 4. *We verbeteren de toegankelijkheid van de stad voor mensen met een beperking*
2 Den Haag is voorloper om het VN verdrag voor rechten van mensen met een
3 beperking uit te voeren. En dat willen we blijven. Dat betekent dat we ons keihard
4 blijven inzetten om te zorgen dat de stad en haar voorzieningen toegankelijk zijn
5 voor iedereen. Of je nou in een rolstoel zit, slechtziend bent of minder goed
6 hoort.

7

8 **Wat we nog meer willen**

9

10 *Dieren een eigen plek*

11 In onze grachten en kanalen komen meer voorzieningen voor dieren om er uit te
12 rusten, er uit te klimmen en te broeden. Voor iedere hond is op loopafstand een
13 hondenuitlaatstrook. Oevers worden natuurvriendelijk (waterplanten, riet e.d.)
14 gemaakt door diervriendelijke beschoeiing.

15

16 *Behoud van de wijkaanpak*

17 De wijkaanpak, waarin de gemeente problemen in de meest kwetsbare wijken in 1
18 keer aanpakt, willen we met alle positieve resultaten van de afgelopen jaren
19 doorzetten. Daarbij heeft de gemeente onder andere aandacht voor
20 voorzieningen als kinderopvang, maar ook wijkeconomie, wonen in de wijk,
21 wijkwinkelcentra, langer thuis wonen, verduurzaming en gezondheid. De
22 leegstand wordt bestreden. Er worden pop-upstores gestart, in leegstaande
23 panden komen extra fietsenstallingen en een eenzijdig winkelaanbod wordt
24 voorkomen.

1 VEILIGHEID

2 Veilig over straat

3 Criminaliteit daalt, gelukkig ook in Den Haag. Toch voelen veel mensen zich niet
4 veilig en zijn steeds minder mensen bereid om aangifte te doen. Ook op het
5 gebied van veiligheid zijn er grote verschillen binnen de stad. In sommige delen
6 van de stad is de kans om slachtoffer te worden van criminaliteit vele malen groter
7 en voelen ouderen zich vaker onveilig. Het aantal gebieden met hardnekkige,
8 minder zichtbare (maar niet minder overlastgevende) criminaliteit blijft gelijk.
9 Daar waar het onveiligheidsgevoel het hoogst is ervaren mensen ook meer
10 buurtoverlast. Dit vraagt om actie, samen met bewoners. De PvdA wil daarom
11 samen met de stad op zoek naar oplossingen voor hardnekkige
12 veiligheidsproblemen.

13

14 Onze plannen

15

16 1. *Zerotolerance bij (straat)intimidatie en geweld tegen hulpverleners*

17 Iedereen in Den Haag moet zich veilig voelen, of het nu thuis is, in de buurt, in de
18 stad of aan zee. Je veilig voelen is een cruciale voorwaarde om volwaardig te
19 kunnen participeren in de samenleving. Straatintimidatie, in het bijzonder van
20 vrouwen en LHBT'ers, moet hard worden bestreden, desnoods door middel van
21 strafbaarstelling. Hulpverleners moeten te allen tijde hun werk kunnen uitvoeren.
22 Daarbij kunnen zij rekenen op onze steun.

23

24 2. *We stellen meer aantal jeugdopbouwwerkers aan*

25 Jongerenwerkers, wijkagenten en betrokken buurtbewoners zijn de oren en ogen
26 van de stad. Investeren in deze lokale krachten is de sleutel naar een veilige
27 samenleving. We breiden het aantal jeugdopbouwwerkers fors uit. De gemeente
28 onderhoudt structureel contact met sleutelfiguren in de stad.

29

30 3. *Malafide huisjesmelkers en woonoverlast worden keihard aangepakt*

31 Wantoestanden als overbewoning en illegale onderverhuur hebben een enorme
32 negatieve invloed op een straat en wijk en het gevoel van veiligheid. De
33 Pandbrigade krijgt een belangrijke taak in de bestrijding van malafide
34 huisjesmelkers. Het moet mogelijk zijn om sneller de rechter in te schakelen in
35 geval van overlastveroorzakers.

36

37 4. *De politie vormt een echte afspiegeling van de samenleving*

38 De PvdA gaat de strijd aan met etnisch profileren en heeft oog voor een
39 representatieve politie: in 2030 moet het Haagse korps een afspiegeling zijn van
40 de stad. Den Haag gaat per wijk het vertrouwen van de burgers in de politie
41 meten en terugwinnen. Herkenning en vertrouwen gaan hand in hand en vormen
42 de basis voor draagvlak. Daarom is diversiteit bij de politie een noodzaak.

43

44 Politie wint het vertrouwen terug door te experimenteren met stopformulieren,
45 bodycams en lokale burgercomités die samen analyseren hoe aanhoudingen
46 plaatsvinden met als doel hiervan te leren

1 **Wat we nog meer willen**

2

3 *Verdergaan met lokale aanpak radicalisering*

4 De Haagse aanpak van radicalisering wordt nationaal en internationaal geroemd.

5 De PvdA blijft inzetten op deze duurzame, gerichte succesvolle aanpak van

6 radicalisering. Het is belangrijk om te werken aan weerbaarheid van kinderen.

7 Ook zonder politiecontact moeten ouders hun zorgen kunnen uiten over de

8 eerste signalen van radicalisering. We blijven lokale projecten ondersteunen die

9 het onderwerp bespreekbaar maken. Tot slot houden we eventuele

10 terugkeerders, ronselaars en mensen met radicale ideeën goed in de gaten. Waar

11 nodig grijpen we tijdig in.

12

13 *Meer aandacht voor jeugdcriminelen en lichtgestraften: na straf volgt nazorg,*

14 *school en werk*

15 Alle voormalig gedetineerden worden voortaan begeleid bij de re-integratie in de

16 samenleving. Daar zijn deze stadsgenoten en de samenleving bij gebaat.

17 Vrijwilligers zouden hier ook een rol in kunnen spelen. Daarnaast moet het

18 veiligheidshuis veel meer kunnen sturen op de voorkoming van recidive.

19

20 *Vergroten weerbaarheid kinderen via veiligheidsprogramma's scholen.*

21 Er komt een programma gericht op kinderen die al op het schoolplein worden

22 geronseld voor ondermijnende activiteiten, zoals drugsrunnen.

23

24 *Publiekscampagne verhoging meldingsbereidheid*

25 Steeds minder mensen doen aangifte. Dat is zorgelijk. De PvdA wil dat de

26 meldingsbereidheid omhoog gaat. We starten daarom in samenwerking met BIT-

27 teams en bewonersorganisaties de campagne "Samen houden we de stad veilig".

28 Melden van overlast en vuil op straat wordt nog gemakkelijker.

29

30 *We pakken hardnekkige veiligheidsproblemen aan: succesvolle*

31 *ondermijningsaanpak wordt uitgebreid*

32 De nieuwe ondermijningsaanpak van de gemeente Den Haag werkt. Bij

33 hardnekkige veiligheidsproblemen in bepaalde gebieden, pakken we criminaliteit

34 en de oorzaken ervan aan. We hebben daarbij oog voor slachtoffers, daders en de

35 oorzaken van criminaliteit. We breiden deze aanpak uit. Het veiligheidsgevoel kan

36 substantieel verbeteren als de publieke ruimte op orde is.

1 Veilig achter de voordeur

2 Bij veiligheid hebben we het al snel over zichtbare criminaliteit op straat, maar je
3 veilig voelen begint in je huis, je wijk, in je eigen woonomgeving. Wij vinden dat
4 iedereen mee moet kunnen denken over veiligheid in je eigen buurt, want je weet
5 zelf het beste wat er speelt. De Haagse PvdA wil samen met bewoners de
6 veiligheid in de buurt vergroten: voor ouderen die langer thuis wonen dan
7 voorheen, voor gezinnen waar sprake is van geweld en door maatregelen tegen
8 inbraak.

9

10 Onze plannen

11

12 *1. Eerder ingrijpen bij huiselijk geweld*

13 We werken de wachtlijst bij Veilig Thuis weg en zorgen ervoor dat hulp sneller
14 wordt ingeschakeld. In de stadsbrede campagne "Met elkaar houden we de stad
15 veilig" is nadrukkelijk ook aandacht voor geweld achter de voordeur. Slachtoffers,
16 daders en hun directe omgeving worden zo gewezen op instanties die kunnen
17 helpen. Ook komt er meer aandacht voor seksueel geweld. Dat betekent: zorgen
18 dat meer mensen aangifte doen door hun verhaal serieus te nemen en te
19 investeren in nazorg. Ook zorgen we voor meer weerbaarheidstrainingen.

20

21 *2. We maken het inbrekers extra lastig*

22 Corporaties krijgen meer subsidie voor inbraak-werende middelen.
23 Huiseigenaren kunnen hier via gemeentelijke acties in wijken met hoge
24 inbraakcijfers ook meer gebruik van maken. Zo maken we het inbrekers extra
25 lastig.

26

27 *3. We zorgen ervoor dat ouderen zich veiliger voelen*

28 Veel ouderen geven aan zich onveilig te voelen. Daarom investeren we in een
29 programma Ouderen en Veiligheid, met extra aandacht voor veiligheid in en om
30 huis, preventie en het voorkomen van ouderenmishandeling.

31

32 *4. We ondersteunen buurtinitiatieven gericht op veiligheid*

33 De buurt krijgt de kans om gezamenlijk de veiligheidsprioriteiten te bepalen. We
34 stimuleren en ondersteunen buurtinitiatieven gericht op het verbeteren van de
35 lokale veiligheid zoals WhatsApp-groepen, buurtvaders,
36 straatvertegenwoordigers, nachtpreventie, BIT-teams en buurtpreventieteams. Er
37 is ook voldoende budget voor projecten zoals 'politiekids'.

38

39 *5. We geven prostituees een veilige werkomgeving*

40 Prostituees moeten in een veilige omgeving hun werk kunnen doen. Een
41 eventuele verplaatsing van de raamprostitutie in de Geleenstraat en Doubletstraat
42 gebeurt alleen in gezamenlijkheid en als er een goede alternatieve locatie is waar
43 de veiligheid gegarandeerd is. De verplaatsing mag niet leiden tot een
44 verschuiving van de overlast. Illegale thuisprostitutie en misstanden in
45 massagesalons worden stevig bestreden.

- 1 *6. Elk portiek wordt goed verlicht*
- 2 Een veilige buurt is veilig thuis kunnen komen. Je portiek moet goed verlicht zijn,
- 3 zodat er geen mensen rondhangen die er niet horen en de situatie ook 's nachts
- 4 overzichtelijk is. We handhaven daarom op goed werkende portiekverlichting.

1 CULTUUR

2 Cultuur voor iedereen

3 Cultuur bindt, maakt mensen blij, prikkelt en initieert ontmoetingen. Cultuur is bij
4 uitstekend een middel om de eigen identiteit te verkennen om in aanraking te komen
5 met andere groepen. Cultuur biedt geen passend antwoord, maar daagt uit, zet
6 aan tot denken, geeft troost en maakt aan het lachen. Het is niet alleen een
7 bevestiging van je eigen beeld van de wereld, maar bevordert ook het inleven van
8 anderen.

9

10 We hebben in Den Haag een hoogwaardig en breed cultureel aanbod. Van jazz
11 tot dans, museum, film en podiumkunst, voor een breed publiek of artistieke
12 niches, mainstream en underground, productiehuis en broedplaats. Van
13 ontwikkeling jonge makers tot (inter)nationaal gerenommeerde instellingen zoals
14 het Mauritshuis, het Nederlands Dans Theater, het Nationaal Toneel, het
15 Residentieorkest, Korzo en het Filmhuis. Daar kunnen we trots op zijn.
16 Tegelijkertijd verschilt het sterk hoe makkelijk inwoners van Den Haag in
17 aanraking komen met cultuur. De Haagse PvdA wil dat het culturaanbod
18 iedereen bereikt en aanspreekt.

19

20 Onze plannen

21

22 1. Kinderen komen op jonge leeftijd in aanraking met cultuur

23 Cultuur zet kinderen aan het denken en prikkelt. Het is daarom belangrijk dat alle
24 Haagse kinderen bekend en vertrouwd raken met kunst en cultuur. Dit kan via
25 cultuureducatie op scholen en/of bibliotheken en culturele projecten op het vmbo
26 - en praktijkonderwijs. Daarnaast zorgen we voor behoud van een cultuurpas of
27 Ooievaarspas voor Haagse jongeren en gratis vervoer voor scholen naar
28 cultuurvoorstellingen.

29

30 2. Onze bibliotheken blijven ontmoetingsplek in de wijk

31 Bibliotheken hebben een toegevoegde waarde voor een buurt en een wijk. Hier
32 komen mensen samen. Bibliotheken vormen een laagdrempelige
33 ontmoetingsplaats voor mensen om in aanraking te komen met cultuur. Er komen
34 daarom geen bezuiniging op bibliotheken. In de wijken waar veel gebruik wordt
35 gemaakt van bibliotheken wordt het budget verhoogd.

36

37 3. Het culturaanbod nog beter laten aansluiten bij de Haagse inwoner

38 Den Haag is een diverse stad. Iedereen moet zich kunnen herkennen in het
39 culturaanbod van de popmuziek, festivals en musea die we rijk zijn, maar ook in
40 vieringen van internationale feestdagen en voorstellingen met cultuur uit andere
41 landen. Door de verscheidenheid in het Haagse culturaanbod herkennen steeds
42 meer mensen zich hierin en trekt het een ander publiek aan. De verscheidenheid
43 in culturen zien we ook graag terug in musea.

1 **Wat we nog meer willen**

2

3 *Extra budget voor cultuur dichtbij mensen*

4 We zorgen ervoor dat cultuur voor iedereen toegankelijk is. Cultuurankers, zoals
5 de Vaillant en Dakota, bieden kunst en cultuur dichtbij mensen aan. Ze werken
6 samen met diverse maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld vrouwen- en
7 religieuze organisaties), programmeren voor jong en oud én samen met
8 buurtbewoners. Daar zijn we blij mee. Daarom heeft de Haagse PvdA hiervoor in
9 2019 en 2020 extra budget weten te regelen. De PvdA wil dat na die twee jaar
10 minstens zo houden. Tegelijk willen we de culturele sector blijven uitdagen nog
11 dichter bij mensen te gaan staan. Er zijn vele voorbeelden waar samenwerking
12 van de stad met de culturele sector meer creëert dan kleine momenten van geluk:
13 mensen met een beperking die door dansen ervaren dat ze er mogen zijn,
14 bewoners van verzorgingshuizen die samen met mensen in de buurt zingen in een
15 koor: Mensen die het moeilijk hebben komen in beweging, zijn daarmee
16 gezonder en ontmoeten andere mensen. Subsidievoorwaarden worden in de
17 toekomst vaker aan dit soort initiatieven verbonden.

18

19 *Cultuur in de Ooievaarspas*

20 Cultuur moet toegankelijk zijn voor iedereen, ook voor mensen met een kleine
21 portemonnee. De Ooievaarspas zorgt ervoor dat mensen tegen korting of gratis
22 gebruik kunnen maken van cultuur in de stad. Dat houden we zo.

23

24 *Ook fatsoenlijk werk in de cultuursector*

25 We zorgen ervoor dat mensen in de culturele sector fatsoenlijk werk hebben
26 tegen een eerlijk loon. Uit onderzoek blijkt dat kunstenaars en mensen werkzaam
27 in de culturele sector vaak ver onder de armoedegrens leven en dat culturele
28 instellingen voor een groot gedeelte draaiend gehouden worden door
29 vrijwilligers en zzp'ers die noodgedwongen gratis of voor een veel te laag tarief
30 taken uitvoeren. De gemeente stopt met het financieren van culturele instellingen
31 die hun personeel structureel lager dan het minimumloon betalen.

1 SPORT

2 Heel Den Haag sport

3 Sport is goed voor de gezondheid, als middel voor participatie, voor de
4 gezelligheid, om spelregels (die je ook in het gewone leven nodig hebt) te leren,
5 en om te leren samenwerken. Sporten is ook vaak lid zijn van een vereniging die
6 gedragen wordt door vrijwilligers. Sport verbreedt en leert jongeren ook
7 spelenderwijs belangrijke sociale vaardigheden. Bij de sportclub kom je elkaar
8 tegen. Zo bevorderen sportverenigingen de integratie en vormen ze een
9 bindende factor in de samenleving. Er zijn in Den Haag grote verschillen tussen
10 wijken en buurten in de mogelijkheid om te sporten en buiten te spelen. Dit willen
11 we rechtekken.

12

13 Onze plannen

14

15 *1. We organiseren meer sport voor kinderen*

16 Te veel Haagse kinderen hebben weinig mogelijkheden in hun omgeving te
17 spelen en sporten. De Haagse PvdA wil dat rechtekken. Bijvoorbeeld door de
18 aanleg van meer groen. De Haagse PvdA wil dat speeltuinen in de openbare
19 ruimte en zwembaden en sportvelden het hele jaar door open blijven.
20 Schoolpleinen moeten worden (her)ingericht om de mogelijkheden tot sporten
21 beter te faciliteren, bijvoorbeeld door de aanleg van kunstgrasveldjes. De Haagse
22 PvdA wil daarnaast meer gymnastiekdocenten in het basisonderwijs en het
23 voortgezet onderwijs en wil dat ieder kind leert zwemmen. Sporten op school is
24 de uitgelezen kans om alle Haagse jongeren te bereiken. Op deze manier
25 garanderen we dat de jeugd tenminste 3 uur per week sport en kennis maakt met
26 het plezier ervan. Daarnaast moedigen wij sportclubs aan om actiever op scholen
27 workshops te verzorgen. We willen meer schoolsportverenigingen oprichten.
28 In bepaalde wijken van de stad is zwaarlijvigheid onder kinderen een groot
29 probleem. We gaan stadsbreed structureel initiatieven ondersteunen om obesitas
30 tegen te gaan via sport. Organisaties als de Stichting WOW! in de Schilderswijk
31 worden verder ondersteund. Deze aanpak krijgt navolging in andere wijken.
32 De sportdeelname van meisjes loopt ten opzichte van jongens achter in Den
33 Haag. Met name in de kwetsbare wijken kunnen en mogen meisjes soms minder
34 sporten. We stimuleren een evenredig aanbod van populaire sporten onder
35 meisjes door de clubs door meisjessport in de subsidievoorwaarden op te nemen
36 en clubs te helpen om te gaan met verschillen in culturele diversiteit.

37

38 *2. We zorgen voor meer sportverenigingen*

39 Sommige wijken kunnen meer sportclubs gebruiken. De gemeente moet de
40 oprichting daarvan aanmoedigen en ondersteunen met expertise en financiën
41 De Haagse PvdA wil bovendien het dubbelgebruik van sportterreinen meer
42 aanmoedigen. Een voetbalclub die alleen een zaterdagcompetitie heeft kan zijn
43 clubgebouw delen met een club die invulling wil geven op de zondagen.
44 Sportclubs die samen een complex plus kantine willen gaan delen komen in
45 aanmerking voor een stimuleringsregeling, bijvoorbeeld in de vorm van een

1 beloning voor een opknapbeurt voor hun complex, of een percentage korting op
2 de verbouwsom zoals we nu ook doen voor duurzaamheid bij sportclubs.

3

4 *3. We steunen onze topsporters*

5 We zijn trots op onze topsporters. Zij krijgen onze steun, financieel of met
6 faciliteiten. Topsporters hebben een voorbeeldfunctie Het is belangrijk dat we
7 daar gebruik van maken. ADO in de Maatschappij is een goed voorbeeld van een
8 organisatie die veel doet met sport in de wijk. Zij starten nu met een
9 buurtsportvereniging in Moerwijk. De Haagse PvdA wil deze pilot samen met ADO
10 en andere topsporters en topclubs uitbreiden naar meer wijken met een relatief
11 lage sportdeelname.

1 **BESTUUR**

2 **Gewoon goed bestuur**

3 Ben je een bewoner met een goed idee voor de stad, je wijk of je straat? Dan
4 moet daar ruimte voor zijn. We stimuleren zoveel mogelijk buurtinitiatieven en
5 versterken bewonersorganisaties. Zo heeft elke bewoner een stem in eigen wijk.

6
7 Als bewoner moet je dan wel goed ondersteund worden. De PvdA heeft zich
8 succesvol ingezet de dienstverlening van de gemeente te verbeteren. Daar gaan
9 we mee door.

10
11 De wijkaanpak zorgt ervoor dat samen met bewoners de verschillen tussen de
12 stadsdelen worden overbrugd en de wijken worden verbeterd. Dit willen we
13 voortzetten en uitbreiden over alle stadsdelen.

14 15 **Onze plannen**

16

17 *1. De buurt bestuurt!*

18 We geloven in de mensen in de stad. Inwoners van Den Haag krijgen meer
19 invloed op gemeentelijk beleid: er komen meer buurtbudgetten, buurtinitiatieven
20 worden vaker en beter ondersteund en de gemeente gaat vaker samen op zoek
21 naar de oplossing van problemen in buurten. Mensen die meedenken met de
22 gemeente krijgen meer waardering voor wat zij doen. Bewonersorganisaties en
23 bewonersinitiatieven stimuleren we. De gemeente zet wijkverenigingen en
24 bewonersinitiatieven ertoe aan een breed netwerk in de wijk te houden,
25 regelmatig te vernieuwen en diversiteit in het bestuur na te streven. Deze laatste
26 twee punten gelden ook voor vergelijkbare organisaties die geld krijgen van de
27 gemeente. Het is positief dat de gemeente er in veel gevallen al voor zorgt dat
28 mensen kunnen meedenken bij beleid van de gemeente dat hen raakt. De
29 gemeente kan vaker duidelijk maken dat dat wordt gewaardeerd. Buurtinitiatieven
30 moeten vaker en beter beloofd worden. Als uiteindelijk voor een andere optie
31 wordt gekozen dan de meedenker voor ogen had, dan wordt toegelicht waarom,
32 als de meedenker dit wenst in een persoonlijk gesprek.

33

34 *2. We verdubbelen het stadsdeelbudget en -invloed*

35 Als bewoners en gemeente samen mooie dingen willen bereiken voor hun eigen
36 buurt, dan is het nodig dat er ook boter bij de vis geleverd kan worden. Wij
37 verdubbelen de stadsdeelbudgetten door deze over te hevelen. We investeren in
38 en experimenteren met nieuwe vormen van gedeconcentreerd bestuur. Via
39 burgerbegroting, wijk sessies, scrums, bewonersavonden, laten we bewoners
40 bepalen wat de belangrijkste wensen zijn. De gemeente doet er alles aan om de
41 grootste wensen te honoreren, maar is ook glashelder als er belangen zijn die
42 zich tegen bepaalde wensen verzetten.

43

44 *3. We zorgen ervoor dat de gemeente een voorbeeldwerkgever is*

45 De gemeente geeft het goede voorbeeld door ervoor te zorgen dat ambtenaren
46 fatsoenlijk werk hebben en een afspiegeling van Den Haag vormen. De

1 gemeentelijke organisatie werkt duurzaam en heeft Vrede en Recht ook zelf als
2 kernwaarden. We communiceren genderneutraal en vaders (en meemoeders)
3 krijgen bij de geboorte van een kind een maand ouderschapsverlof. Daarnaast
4 werkt de gemeente zo efficiënt en effectief mogelijk en blijft zij haar eigen
5 organisatie verbeteren. De gemeente Den Haag streeft ernaar zoveel mogelijk
6 medewerkers te voorzien van goed werk: dat betekent een vast contract tegen
7 een eerlijk loon. Mannen en vrouwen krijgen gelijk loon voor gelijk werk. De
8 gemeente werkt niet met organisaties waar bestuurders meer verdienen dan een
9 ministersalaris.

10
11 Omdat het belangrijk is dat mensen zich herkennen in het stadhuis, moet de
12 gemeente een actiever diversiteitsbeleid nastreven. Vijftig procent van de stad
13 bestaat bijvoorbeeld uit mensen met een niet Westerse afkomst. Op het stadhuis
14 is dit nog niet terug te zien. Er komt een programma om de diversiteit te
15 vergroten en een betere afspiegeling van de stadsdelen te vormen. Daarnaast
16 streven we naar een 50/50 man-vrouwverhouding in managementfuncties op het
17 stadhuis.

18
19 De gemeente draagt het belang van mensenrechten actief uit. Vluchtelingen
20 vangen we ruimhartig op, we dragen de diversiteit van onze stad uit als kracht en
21 voorbeeld.

22 23 *4. Bewoners staan centraal in de dienstverlening van de gemeente*

24 Inwoners van Den Haag moeten erop kunnen vertrouwen dat zij fatsoenlijk,
25 effectief en snel geholpen worden door de gemeente. Niet alleen bij simpele
26 vragen, maar ook bij complexe vraagstukken en creatieve ideeën. De gemeente
27 moet meedenken met de stad en blijven innoveren en investeren in betrouwbare
28 dienstverlening. In een internationale stad als Den Haag betekent dat ook
29 communiceren in andere talen.

30 31 *5. Bewoners hebben wat te zeggen over bestemmingsplannen, huurwoningen en 32 de zorg*

33 Te vaak worden bewoners pas in een laat stadium betrokken bij planontwikkeling,
34 en dat is zonde, want vaak weten zij het best wat nodig is in hun wijk. Wij willen
35 inwoners van Den Haag daarom beter betrekken bij het vormgeven van
36 bijvoorbeeld bestemmingsplannen. Dat betekent dat we niet beginnen aan de
37 tekentafel op het stadhuis, maar in een buurtcentrum met de bewoners.

38 We zorgen ervoor dat woningbouwcorporaties hun huurders en
39 huurdersverenigingen een belangrijke rol blijven geven. Er komt een
40 overkoepelende organisatie waarin de belangen van zowel de huurders van
41 corporatiewoningen als huurders van woningen in particulier bezit
42 vertegenwoordigd zijn. Deze stadsbrede huurdersvereniging zal zowel de
43 huurdersverenigingen van de corporaties vertegenwoordigen als ook gezamenlijk
44 de belangen van particuliere huurders behartigen.

45 46 *6. Gemeentelijke inkoop onder Haagse voorwaarden*

47 Den Haag kan via het inkoopbeleid nog beter kan sturen op het hanteren van de
48 normen die zelf worden gehanteerd in het gemeentelijk beleid, zoals het

1 tegengaan van het minimumjeugdloon, het voorkomen van onderaannemerschap
2 tegen slechtere arbeidsvoorwaarden, handhaving van de betreffende cao, het
3 voorkomen van topsalarissen in de semipublieke sector, het bevorderen van
4 duurzame arbeidsrelaties, het hanteren van de beslagvrije voet; maar ook
5 bijvoorbeeld goede klachtafhandeling, het bevorderen van open data, duurzaam
6 en verantwoord inkopen, het bevorderen van sociaal ondernemerschap,
7 hergebruik, groene energie en het naleven van mensenrechten (geen producten
8 verkregen via kinderarbeid, beleggingen in wapenhandel). We leggen dergelijke
9 voorwaarden waar mogelijk vast in inkoop- en aanbestedingen.

1 FINANCIËN

2 Financieel sterk, solide en sociaal

3 De Haagse PvdA staat voor een sociaal financieel beleid. Een beleid waarbij de
4 sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Een beleid waarin we de
5 verschillen tussen mensen verkleinen, door te investeren in degenen die het nu
6 minder hebben. Een beleid waarmee we investeren in de toekomst.

7

8 *Noot bij dit conceptprogramma: De doorrekening van het verkiezingsprogramma*
9 *wordt gefinaliseerd in het najaar als de begroting van de gemeente Den Haag is*
10 *vastgesteld en we de gevolgen van het nieuwe regeerakkoord hebben kunnen*
11 *verwerken. Dit leidt tot een financiële tabel met intensiveringen en ombuigingen.*
12 *Dit zal ook leiden tot aanvullingen op deze paragraaf (nu nog algemene*
13 *uitgangspunten).*

14

15 Onze plannen

16

17 1. Investeren in #1denhaag

18 We trekken veel geld uit voor investeringen in een beter leven voor de inwoners
19 van Den Haag. Zo geven we extra geld uit aan meer en betere woningen zodat
20 wachtlijsten weggewerkt worden en huizen schimmelvrij worden. We hebben de
21 afgelopen 4 jaar de armoede in Den Haag weten terug te dringen. Daar doen we
22 een schepje bovenop. Ook in de zorg, veiligheid een prettige leefomgeving,
23 sport en cultuur blijven we langjarig investeren. Al die investeringen zorgen voor
24 meer werk, ook voor mensen die in de regel moeite hebben werk te vinden.

25

26 2. Solide financieel beleid

27 De PvdA staat bekend om haar solide financieel beleid. Daar houden we aan vast.
28 We financieren onze plannen doordat er meer geld binnenkomt vanuit het Rijk,
29 Den Haag meer inwoners heeft en er dus meer belastingen binnenkomen en we
30 niet meer onnodig geld op de plank laten liggen. Daarnaast houden we vast aan
31 het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten betalen.

32 De OZB in Den Haag is nu het laagst van Nederland. Wij verhogen de OZB zodat
33 we eigenaren van dure woningen meer laten bijdragen aan de Haagse
34 voorzieningen. Ook de parkeervergunning voor de tweede, derde en vierde auto
35 wordt duurder en we gaan de noodzaak van infrastructuurprojecten kritisch onder
36 de loep nemen, zodat we geld vrijspelen voor investeringen in om. wonen,
37 verduurzaming en zorg.

1 3. *We maken afspraken voor de toekomst*

2 In vier jaar kan er veel gebeuren. Bij een nieuwe crisis moet er bezuinigd worden,
3 bij economische voorspoed komt er meer geld binnen. De Haagse PvdA kiest er
4 in tijden van voorspoed voor om meer te investeren in de zorg en in woningbouw.
5 Bij eventuele tegenslag wil de Haagse PvdA niet bezuinigen op het armoede- en
6 werkgelegenheidsbeleid.

7

8 De reserves van Den Haag zijn nu bijzonder hoog, er ligt veel geld op de plank.
9 Net zoals tijdens de afgelopen crisis ervoor is gezorgd dat de mensen die het
10 meest geraakt worden, worden ontzien. De Haagse PvdA vindt daarom ook dat
11 tegenvallers op het armoede- en werkbeleid niet binnen de begroting van de
12 daarvoor verantwoordelijk wethouder hoeven te worden opgelost.

1 LEESWIJZER VOOR WIE GEÏNTERESSEERD IS IN...

2 Ouderen

3 Mensen worden steeds ouder en blijven langer vitaal. Dat is een positieve
4 ontwikkeling. Tegelijkertijd gaat ouder worden ook gepaard met uitdagingen. De
5 Haagse PvdA wil ouderen in staat stellen toch een prettig leven te houden. Dat is
6 nog niet vanzelfsprekend. Zo is voor veel ouderen een overstap naar een kleinere
7 en betere woning financieel niet haalbaar. Bij het maken van nieuwbouwplannen
8 komt er daarom in het bijzonder aandacht voor woningen voor ouderen.
9 Daarnaast gaan we ouderen die naar een meer op hun situatie toegesneden
10 woning willen helpen dat ook te realiseren. Daarbij willen we dat ouderen zoveel
11 mogelijk in de eigen wijk en omgeving kunnen blijven wonen. Op deze manier
12 kan het eigen netwerk gewoon blijven bestaan.

13

14 Eenzaamheid is voor een deel van de ouderen een probleem. Dat willen we
15 eerder gaan signaleren en sneller oplossen.

16

17 Ook op ouderen gerichte sportvoorzieningen kunnen bijdragen aan het blijvend
18 verminderen van eenzaamheid, waarbij dit bovendien leidt tot een betere
19 gezondheid. Die gezondheid verbeteren we ook door de eigen bijdrage voor
20 dagbesteding en begeleiding voor mensen met een inkomen tot 150 procent
21 minimumloon af te schaffen.

22

23 Ook armoede onder ouderen blijven we gericht bestrijden, bijvoorbeeld door
24 goedkoper of gratis OV.

25

26 Veel ouderen maken zich zorgen om veiligheid. De PvdA vindt dat er extra
27 aandacht besteed moet worden aan de veiligheid van ouderen die langer in de
28 eigen omgeving willen blijven wonen. We zijn daarom gekomen met voorstellen
29 om de veiligheid en het veiligheidsgevoel onder ouderen de komende jaren te
30 verbeteren.

31

32 Statushouders

33 Het is cruciaal dat de stad van Vrede en Recht pal staat voor ruimhartige opvang
34 van mensen die al een verblijfsvergunning hebben gekregen: statushouders. Wij
35 blijven als Haagse PvdA pleiten voor een volwaardige behandeling van deze land-
36 en stadsgenoten. Daarbij is van belang dat zij een woning kunnen vinden. De
37 investering in nieuwe betaalbare woningen komt ook ten goede aan Haagse
38 statushouder. Na huisvesting dient alle aandacht gericht te zijn op integratie en
39 taalbeheersing. Zo willen wij een extra groot aanbod van taalcursussen bij
40 Taalplein Den Haag waar statushouders gratis gebruik van kunnen maken. Pas als
41 mensen Nederlands spreken kunnen ze echt mee gaan doen in de Nederlandse
42 samenleving. Integratie vindt uiteindelijk plaats bij het koffiezetapparaat en de
43 buurtbarbecue. Daarom zullen we waar mogelijk het taalonderwijs voor
44 statushouders combineren met een opleiding of (vrijwilligers)werk.

1 **Ondernemers**

2 Zzp'ers en het MKB zijn de motor van de lokale economie. Zij zorgen voor een
3 bedrijvige en levendige stad. Veel ondernemers hebben op dit moment de wind
4 mee. Dat is mooi. Sommige ondernemers verkeren echter om uiteenlopende
5 redenen in zwaar weer. Dat ondernemen gaat gepaard met risico's weten
6 ondernemers als geen ander. Dat betekent niet dat wij hen helemaal aan hun lot
7 overlaten. Zo weten wij uit onderzoek dat kunstenaars en mensen werkzaam in de
8 culturele sector vaak ver onder de armoedegrens leven en dat culturele
9 instellingen voor een groot gedeelte draaiend gehouden worden door zzp'ers die
10 noodgedwongen voor niks of voor een veel te laag tarief taken uitvoeren. Dat is
11 voor de PvdA onacceptabel. In het minima- en schuldenbeleid is ook nadrukkelijk
12 aandacht voor mensen met wisselende inkomsten. Zo wil de PvdA de
13 mogelijkheden onderzoeken om te komen tot betere collectieve bescherming van
14 zzp'ers met een klein inkomen via een gemeentelijke verzekering. Aanvullend
15 minimabeleid vanaf 130% van het minimumloon en we willen een betere, snellere
16 en laagdrempelige schuldhulpverlening

17

18 **LHBT'ers**

19 De Haagse PvdA gelooft in één Haagse samenleving, waar iedereen zichzelf kan
20 en mag zijn. Hoewel het de laatste jaren de goede kant op is gegaan met de
21 emancipatie van LHBT'ers (lesbisch-, homo-, bi- en transgender) in de stad, is het
22 werk nog niet af. Helaas is het gevoel van onveiligheid op straat voor deze groep
23 alleen maar gegroeid. De PvdA vindt dat iemands seksuele geaardheid nooit,
24 maar dan ook echt nooit, een reden mag zijn voor intimidatie, discriminatie of
25 uitsluiting. Iedereen moet zich veilig en thuis voelen in deze mooie stad. De stad
26 is van iedereen en de stad heeft alle talenten hard nodig. Concreet betekent dit
27 dat de gemeente zich actief blijft inzetten voor de acceptatie van LHBT'ers en dat
28 de gemeente voortaan genderneutraal gaat communiceren. De gemeente Den
29 Haag gaat genderneutraal communiceren en zet zich daarnaast actief in voor de
30 emancipatie en veiligheid van LHBT'ers in de stad, in overleg met het COC,
31 onderwijsinstellingen, sportverenigingen, en de politie.

32

33 **Kinderen**

34 De verschillen tussen Haagse kinderen zijn nu te groot. De PvdA wil het beste
35 voor alle Haagse gezinnen, kinderen en jongeren. Iedereen moet kunnen
36 opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. Wij bieden de toekomst van Den
37 Haag de beste hulp (waar nodig cultuursensitief), wij zorgen voor extra aandacht
38 voor jonge mantelzorgers en wij rusten niet voordat de wachtlijsten bij de
39 jeugdteams weggewerkt zijn. Jongeren die in aanraking zijn gekomen met justitie
40 bieden we weer zicht op volwaardige deelname aan de samenleving: Haags
41 perspectief. Na het uitzitten van hun straf krijgen zij de benodigde nazorg en
42 daarna begeleiden we ze terug naar school en werk.